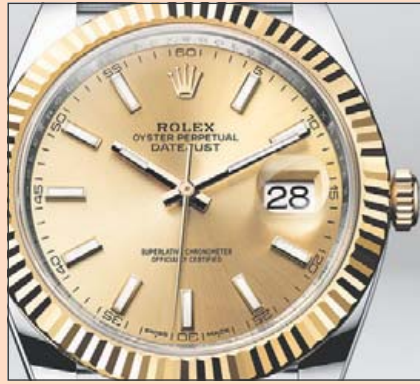

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 23. janúar 2019

3. tölublað | 13. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

ROLEX

OYSTER PERPETUAL
DATEJUST 41

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

Það er að eiga
sér stað kyn-
slóðabreytingu í
atvinnulífinu.

Fjárfest fyrir tíu milljarða

Kvika hefur rekið framtakssjóði í tíu ár og farið fyrir fjárfestingu í tólf fyrirtækjum fyrir yfir tíu milljarða króna. Nú hefur Freyju, þriðja framtakssjóði bankans sem er átta milljarðar króna að stærð, verið hleypt af stokkunum. Freyja mun fjárfesta í fimm til sjö meðalstórum fyrirtækjum. » 8-9

»2 Guðbjörg byggir upp stöðu í TM

Félag í eigu Guðbjargar Matthíasdóttur, aðaleiganda Ísfélagsins, hefur bætt verulega við hlut sinn í TM að undanfögnu í gegnum framvirka samninga hjá Íslandsbanka. Á orðið hlut sem nemur nokkrum prósentum.

»4 Fyrirverandi forstjóri Icelandair Group leiðir fjárfestahópinn

Björgólfur Jóhannsson tekur þátt í kaupum á ríkisflugfélaginu á Grænhöfðaeyjum. Baldvin Þorsteinsson og Steingrímur Halldór Pétursson eru einnig í fjárfestahópnum.

»6 Ríkið búi til hvata fyrir erlenda fjárfesta

Viðskiptaráð segir að búa þurfi til hvata til að laða erlenda fjárfesta að nýsköpun á Íslandi. Ríkið fjárfesti í samstarfi við innlenda og erlenda fjárfesta sem bjóðist síðan að kaupa hlut ríkisins á hagstæðum kjörum. Leggja til nýtt félagaform fyrir frumkvöðla.

FRÉTTABLAÐIÐ/ERNIR

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímabantanir í síma:

Optical Studio í Smáralind, 5288500
Optical Studio í Keflavík, 4213811
Optical Studio í Leifstöð, 4250500

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSTÖÐ • KEFLAVÍK

Hvalur kaupir í Marel fyrir um milljarð króna

Félagið Hvalur hf., sem er óbeint að stórum hluta í eigu Kristjáns Loftssonar og fjölskyldu, hefur fest kaup á hlut í Marel fyrir um milljarð króna. Gengið var frá kaupunum þriðjudaginn 15. janúar síðastliðinn, samtals 2,55 milljónir hluta á genginu 390, en það voru Fossar markaðir sem höfðu milligöngu um viðskiptin. Eignarhlutur Hvals í Marel nemur tæplega 0,4 prósentum, samkvæmt nýjum lista yfir alla hluthafa félagsins.

Hvalur er eigandi Vogunar en það félag seldi, ásamt Fiskveiðahlutafélaginu Venus, sem kunnugt er samanlagt 34 prósent hlut sinn í HB Granda í apríl í fyrra fyrir samtals 21,7 milljarða króna. Stærsti hluthafi Vogunar er Venus með rúmlega 30 prósent hlut en það félag er í eigu Kristjáns og Birnu Loftsdóttur. Vogun er meðal annars stærsti einstaki eigandi Origo með 10,8 prósent hlut og eins Hampiðjunnar með tæplega 44 prósent hlut. Þá keypti félagið um 0,4 prósent hlut í hlutafjárútbóði Arion banka á síðasta ári, jafnvirði um 600 milljóna króna miðað við þáverandi gengi bankans.

Hvalur átti eignir upp á 19,6 milljarða í lok september 2017 en skuldirnar námu á sama tíma 2,3 milljörðum. Eigið fé félagsins var því um 17,3 milljarðar. Hvalur hagnaðist um tæplega 1,5 milljarða á síðasta rekstrarári og dróst hagnaðurinn saman um ríflega 515 milljónir frá fyrra ári.

Kristján Loftsson og fjölskylda eru stærsti hluthafi Hvals.

17,3

milljarðar íslenskra króna var eigið fé Hvals í lok september árið 2017.

Hlutabréfaverð Marel hækkaði um tæp 15 prósent í fyrra og miðað við núverandi gengi bréfa félagsins, sem er 393 krónur á hlut, nemur markaðsvirði þess um 268 milljörðum króna. Stjórnendur Marel vinna nú að því að skrá félagið tvihliða í erlenda kauphöll en til skoðunar er skráning í Amsterdam, Kaupmannahöfn eða London. Líklegt er að niðurstaðan verði kynnt á aðalfundi í mars.

Stærsti hluthafi Marel er Eyfir Invest með tæplega 28 prósent hlut. Þá eiga íslenskir lífeyrissjóðir samanlagt um 38 prósent hlut. Sjóður í stýringu American Funds, dótturfélags bandaríska eignastýringarfyrirtækisins Capital Group, hefur verið að bæta við sig í Marel að undanförunu og er orðinn níundi stærsti hluthafinn með tveggja prósent hlut. – hae

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Kalkofnsvegi 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5000

Ritstjóri Hörður Egiðsson hordur@frettabladid.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

AÐALFUNDUR

Aðalfundur Kerecis verður haldinn fimmtudaginn 31. janúar, 2019 kl 8:30 í húsnæðisráðgjafi BBA//Legal að Höfðatorgi.

Kerecis er alþjóðlegt nýsköpunarfyrirtæki sem hagnýtir þorskaufurðir til próunar og framleiðslu á lækningavörum. Vörur Kerecis eru notaðar til meðhöndlunar á margs konar vefjaskaða s.s. húðvandamálum, þrálátum sárum, brunasárum, munnsólssárum, heilabastrosfi og til enduruppbyggingar brjóstá og kvíðvegs. Yfir 50 útgefin einkaleyfi verja tækni Kerecis í fjölmörgum löndum og markaðsleyfi eru til staðar í Evrópu, Bandaríkjunum og Asíu. Í Bandaríkjunum eru vörur Kerecis m.a. notaðar af mörgum stærstu spítölum landsins. Tækni félagsins hefur vakið athygli á heimsvísu og á félagið í samstarfi um þróun og notkun á tækni þess víða um heim m.a. við bandarískar varnarmálastofnanir.

Yfir 50 starfsmenn starfa hjá fyrirtækinu á Ísafirði, í Reykjavík og í Bandaríkjunum. Á Íslandi og í Bandaríkjunum selur Kerecis vörur sínar beint til heilbrigðisstofnana, en á öðrum markaðssvæðum gegnum dreifingaraðila.

Kerecis hlaut árið 2017 Vaxtarprotann sem það fyrirtæki á Íslandi sem vax hraðast og árið 2018 viðurkenningu Verðlaunastofnunarinnar fyrir frumkvöðlastarf á sviði iðnaðar ásamt Nýsköpunarverðlaunum Íslands ... og svo unnum við Mýraboltann 2018! Info@Kerecis.com

KERECIS

Guðbjörg í Ísfélaginu byggir upp stöðu í TM

Félag í eigu Guðbjargar Matthíasdóttur, eiganda Ísfélagsins, hefur verið að bæta við hlut sinn í TM í gegnum framvirka samninga hjá Íslandsbanka. Hluturinn nemur orðið nokkrum prósentum og er hún komin í hóp stærstu hluthafa TM.

Félag í eigu Guðbjargar Matthíasdóttur og fjölskyldu, eigenda Ísfélagsins í Vestmannaeyjum, hefur að undanförunu aukið umtalsvert við eignarhlut sinn í Tryggingamiðstöðinni (TM). Samkvæmt heimildarmönnum Markaðarins, sem þekkja vel til, er hlutur Guðbjargar í gegnum framvirka samninga hjá Íslandsbanka og nemur hann nú um nokkrum prósentum sem þýðir að hún er komin í hóp stærstu hluthafa félagsins.

Guðbjörg kom fyrst inn í hluthafahóp tryggingafélagsins á árinu 2016 þegar félagið Kristinn ehf., sem er í eigu Guðbjargar og fjölskyldu, hóf að fjárfesta í TM en í árslok 2017 nam eignarhlutur félagsins 0,7 prósentum. Á síðustu vikum og mánuðum hefur félagið, samkvæmt þremur heimildarmönnum Markaðarins, hins vegar verið að byggja hratt upp stöðu sína í TM með kaupum á bréfum sem eru fjármögðuð hjá Íslandsbanka. Ekki hafa fengist staðfestar upplýsingar um nákvæmlega hversu stóran hlut félag Guðbjargar á orðið í TM, einkum á grundvelli framvirka samninga, en ljóst er að eignarhluturinn er ekki stærri en samtals fimm prósent enda væri félaginu þá að öðrum kosti skylt að tilkynna um það til Kauphallarinnar.

Eignarhlutur Íslandsbanka í TM, sem skiptist á veltubók og hluti vegna framvirkra samninga við viðskiptavinum bankans, nemur í dag rúmlega 7,8 prósentum. Þannig hefur hlutur bankans aukist um liðlega þriðju prósent frá því í júlí á síðasta ári þegar Íslandsbanki var skráður fyrir um fimm prósent hlut í tryggingafélaginu. Hlutabréfaverð TM hefur lækkað um fjórðung á síðustu tólf mánuðum og miðað við núverandi gengi bréfa félagsins, sem er um 26 krónur á hlut, nemur markaðsvirði þess um 17,6 milljörðum króna. Fimm prósent hlutur í félaginu, svo dæmi sé tekið, er því í dag

Markaðsvirði TM er í dag tæplega 18 milljarðar króna. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON

25%

hefur hlutabréfaverð TM lækkað um á síðustu tólf mánuðum.

metinn á um 880 milljónir króna.

Stærstu hluthafar TM eru Lífeyrissjóður verslunarmanna, LSR, Gildi og Birta lífeyrissjóður. Aðrir umsvifamiklir fjárfestar í eigendahópi félagsins eru erlendir sjóðir í stýringu Lansdowne og Miton og þá er eignarhaldsfélagið Helgafell, sem er stýrt af Jóni Sigurðssyni, fjár-

festi og stjórnarformanni Stoda, með rúmlega 6,6 prósent hlut.

Guðbjörg þekkir vel til TM en hún var aðaleigandi tryggingafélagsins á árunum fyrir fall fjármálakerfisins og samhliða því sat hún í stjórn félagsins. Hún seldi hins vegar eignarhlut sinn í TM að stærstum hluta haustið 2007 til Glitnis.

Eignarhaldsfélagið Fram, sem er móðurfélag Kristins ehf., átti eignir upp á samtals um 36 milljarða króna í árslok 2017 en á sama tíma námu skuldirnar aðeins rúmlega 516 milljónum króna. Eigið fé félagsins var því um 35,5 milljarðar króna. Auk þess að vera eigendur að Ísfélagi Vestmannaeyja, einu stærsta útgerðarfélagi landsins, eru félög í eigu Guðbjargar og fjölskyldu meðal annars í hópi helstu hluthafa í Árvakri, útgáfufélagi Morgunblaðsins, og heilðsölurisanum Íslensk-Ameríska (ÍSAM). hordur@frettabladid.is

Heimili landsins áfram mun meira í óverðtryggðum húsnæðislánnum

Ný óverðtryggð lán viðskiptabankanna til heimila landsins, með veði í húsnæði, námu 10,6 milljörðum króna umfram uppgreiðslur í desember síðastliðnum á sama tíma og ný verðtryggð húsnæðislán til heimilanna voru aðeins 318 milljónir króna umfram uppgreiðslur.

Þetta sýna nýjar tölur Seðlabanka Íslands sem eru byggðar á upplýsingum frá bönkunum.

Mikil umskipti hafa orðið í lánabókum bankanna undanfarna mánuði, sér í lagi frá haustmánuðum síðasta árs, en þannig lánuðu bankarnir óverðtryggð lán til heimila, með veði í íbúð, fyrir samtals 35,2 milljarða króna á síðustu þremur mánuðum ársins 2018, þegar tillit hefur verið tekið til uppgreiðslna. Til samanburðar námu ný verðtryggð húsnæðislán bankanna til heimila aðeins 2,0 milljörðum króna umfram uppgreiðslur á sama tímabili.

Drógust verðtryggð húsnæðislán bankanna saman um tæpan einn milljarð í nóvember en það var í fyrsta sinn í tæp fjögur ár sem uppgreiðslur reyndust hærri en nýjar lántökur.

Sé litid til alls síðasta árs voru ný óverðtryggð lán bankanna til heim-

Heimilin verja sig gagnvart verðbólgunni. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

ila, með veði í íbúð, samtals tæplega 88 milljarðar króna umfram uppgreiðslur á meðan ný verðtryggð húsnæðislán til heimilanna voru alls 57 milljarðar króna umfram uppgreiðslur.

Til samanburðar námu óverðtryggð húsnæðislánin 24 milljörðum króna og verðtryggðu lánin 93 milljörðum króna umfram uppgreiðslur árið 2017.

Sem kunnugt er var met slegið í nóvembermánuði í fyrra þegar bankarnir lánuðu óverðtryggð lán til heimila, með veði í íbúðarhúsnæði, fyrir 14,3 milljarða króna, að teknu tilliti til uppgreiðslna.

Vextir á óverðtryggðum lánnum í bönkunum hafa hækkað verulega undanfarið, samfara aukinni ásókn heimila í slík lán, og umtalsvert umfram hækkuð stýrivaxta. – kj

7 ára ábyrgð framleiðanda
á öllum nýjum Kia bílum

www.kia.com

Settu þig í samband við sparnaðinn!

Niro á sérstöku opnunartilboði í nýjum og glæsilegum húsakynnum Kia

Brandenburg | s/a

Forsetur ábyrgðar eru regluleg þjónustufritir sem tryggja þér besta ábyrgðina á www.kia.com/abyrgd. Lesið meira um ábyrgðina á www.kia.com/abyrgd.

Afborgun á mánuði:
29.777 kr.
M.v. 50% lán til 84 mánaða með 7,7% vöxtum. Heildartjárhæð 4.326.528 kr. Árleg hlutfallstala kostnaðar er 9,23%.

NIRO

The Power to Surprise

58 km drægni – einn af mörgum kostum Niro

Kia Niro PHEV er aflmikill bíll með karakter jepplings, umhverfismildur og áreiðanlegur. Hann leitast alltaf við að keyra á rafmagni, hefur 58 km drægni og eyðir því aðeins frá 1,3 l/100 km í blönduðum akstri. Kia Niro er dugmikill rafbíll á frábæru verði og honum fylgir að sjálfsögðu hin einstaka 7 ára ábyrgð.

Komdu í nú og glæsileg húsakynni Kia og reynsluaktu nýjum Niro. Við tökum vel á móti þér.

Kia Niro Hybrid, sjálfskiptur, á verði frá:

3.690.777 kr.

Verð áður 3.990.777 kr.

Takmarkaður fjöldi í boði.

ASKJA · Krókhálsi 11–13 · 110 Reykjavík · 590 2100 · askja.is
Viðurkenndur sölu- og þjónustuaðili Kia á Íslandi.

Fylgdu okkur á Facebook.
facebook.com/kiamotorsisland

Björgólfur leiðir fjárfestahópinn

Fyrirverandi forstjóri Icelandair Group tekur þátt í kaupum í ríkisflugfélaginu á Grænhöfðaeyjum. Baldvin Þorsteinsson og Steingrímur Halldór Pétursson eru einnig í fjárfestahópnum. Vonast er til þess að kaupin gangi í gegn innan fárra mánaða.

Hörður Ágústsson
hordur@frettabladid.is
Kristinn Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Björgólfur Jóhannsson, fyrirverandi forstjóri Icelandair Group, leiðir hóp fjárfesta sem taka þátt, ásamt Loftleiðum Icelandic, dótturfélagi flugfélagsins, í kaupum á 51 prósent hlut í ríkisflugfélaginu Cabo Verde Airlines á Grænhöfðaeyjum, samkvæmt heimildum Markaðarins.

Auk Björgólfs, sem sagði forstjórastarfinu lausu í lok ágúst í fyrra, samanstendur fjárfestahópurinn meðal annars af þeim Baldvini Þorsteinssyni, framkvæmdastjóra viðskiptaþróunar Samherja og stjórnarformanni Eimskips, og Steingrími Halldóri Péturssyni, fjárfesti og framkvæmdastjóra fjármálasviðs Olís. Loftleiðir Icelandic og fjárfesta-

Björgólfur Jóhannsson, fyrirverandi forstjóri Icelandair. FRÉTTABLAÐID/GVA

hópurinn gerðu bindandi kautilboð í hlutinn í nóvember í fyrra og biða enn samþykkis frá stjórnvöldum á Grænhöfðaeyjum. Icelandair Group segist í svari við fyrirspurn Markaðarins vænta svara frá ríkisstjórninni í febrúarlok en þá rennur út lögformlegur frestur til þess að svara tilboðinu.

Umrætt kautilboð í meirihluta hlutafjár í ríkisflugfélagi Grænhöfðaeyja var lagt fram í nafni félagsins

Loftleiðir Cabo Verde en Loftleiðir Icelandic fara með 70 prósent hlut í félaginu og fjárfestahópurinn 30 prósent hlut. Baldvin Þorsteinsson var kjörinn stjórnarformaður félagsins á hluthafafundi 12. nóvember síðastliðinn og um leið tóku sæti í stjórn þeir Steingrímur Halldór og Árni Hermannsson, framkvæmdastjóri Loftleiða Icelandic.

Gangi kaupin eftir verður kaupverðið á hlutum í Cabo Verde

» Að hluta til verður greitt fyrir Cabo Verde Airlines með þeirri vinnu sem starfsmenn Loftleiða Icelandic hafa þegar innt af hendi á Grænhöfðaeyjum.

Airlines óverulegt og mun aðeins hlaupa á um tugum milljóna króna, eftir því sem Markaðurinn kemst næst. Tekið var fram í tilkynningu sem Icelandair Group sendi til Kauphallarinnar í lok nóvember að greitt yrði fyrir eignarhlutinn að hluta til með þeirri vinnu sem starfsmenn Loftleiða Icelandic hafa þegar innt af hendi en félagið hefur átt í samstarfi við ríkisflugfélag Grænhöfðaeyja um nokkurt skeið.

Þá kom jafnframt fram í tilkynningunni að kaupin myndu hafa „óveruleg áhrif“ á reikningsskil Icelandair Group enda yrði Cabo Verde Airlines ekki hluti af samstæðureikningi íslenska flugfélagsins.

Kaup Loftleiða Icelandic og fjárfestahópsins eiga sér langan aðdraganda. Þannig samdi íslenska flugfélagið við stjórnvöld á Grænhöfðaeyjum í ágúst árið 2017 um endurskipulagningu Cabo Verde Airlines en á þeim tíma fór ný ríkisstjórn landsins að huga að einkavæðingu ríkisflugfélagsins. Veitti íslenska félagið þá ráðamönnum á Grænhöfðaeyjum ráðgjöf við að endurskipuleggja ríkisflugfélagið sem og að styrkja alþjóðaflugvöll eyjanna og byggja þar upp tengiflugsbanka fyrir alþjóðaflug.

Áður höfðu flugfélögin átt í samstarfi um flugafgreiðslu á Logan-flugvelli í Boston í Bandaríkjunum um árabíl.

Ef af kaupum Íslendinganna verður er ætlunin sú að Cabo Verde Airlines, sem hefur nú þegar rekstrarleyfi til þess að fljúga áætunarflug til Evrópu og Bandaríkjanna, taki upp sams konar viðskiptamódel og Icelandair, þar sem Grænhöfðaeyjar yrðu tengimiðstöð fyrir farþega á leið yfir Atlantshafið.

Haft var eftir Árni Hermannssyni í tilkynningu Icelandair Group til Kauphallarinnar að tækifæri væru fyrir hendi fyrir vel skipulagt tengiflug á milli Evrópu og Suður-Ameríku annars vegar og vestrhluta Afríku og Norður-Ameríku hins vegar. „Staðsetning eyjanna er ákjósanleg fyrir slíka uppbyggingu,“ sagði Árni.

Til viðbótar yrði mögulegt að nýta flugvélar úr flota Icelandair og eftir atvikum áhafnir félagsins í rekstri Cabo Verde Airlines.

Cabo Verde Airlines er agnarsmátt flugfélag í alþjóðlegum samburði og rekur sem dæmi aðeins tvær farþegaþotur. Haft var eftir Erlendi Svavarssyni, framkvæmdastjóra sölu- og markaðssviðs Loftleiða Icelandic, í Morgunblaðinu í lok nóvember að gert væri ráð fyrir að þriðja þotan bættist í flotann í mars á þessu ári og að næsta sumar yrðu vélar félagsins orðnar fimm.

100% afsláttur af gengismun

Ef þú fjárfestir í **sjóðum Stefnis** í gegnum netbanka Arion banka fyrir 5. febrúar þjóðum við þér 100% afslátt af gengismun.

Kynntu þér sjóðina og árangur þeirra á arionbanki.is/sjodir

Fjárfestingum í fjármálagerningum fylgir ávallt fjárhagsleg áhætta, svo sem hættu á að ekki verði um neina ávöxtun að ræða eða að höfuðstóll tapist. Árangur í fortíð gefur ekki áreiðanlega vísbendingu um árangur í framtíð. Í útbodslýsingu og lykilupplýsingum hvers sjóðs er að finna nánari upplýsingar um sjóðinn, m.a. um áhættu og hvort umræddur sjóður telst verðbréfasjóður eða fjárfestingarsjóður, en upplýsingarnar má nálgast á www.arionbanki.is/sjodir. Fjárfestingarsjóðir hafa rýmri fjárfestingarheimildir, sem geta leitt til minni áhættudreifingar en í verðbréfasjóðum. Fjárfesting í fjárfestingarsjóði telst því almennt vera áhættumeiri en fjárfesting í verðbréfasjóði. Auglýsingin er aðeins í upplýsingaskyni og skal ekki litið á hana sem ráðgjöf um að ráðast eða ráðast ekki í tiltekna fjárfestingu eða tilboð um að kaupa, selja eða skrá sig fyrir tilteknum fjármálagerningum.

arionbanki.is

Jakob Már Ásmundsson, nýr forstjóri Kortabjónustunnar. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Kvika breytti kröfum upp á 660 milljónir í hlutafé

Kvika banki, stærsti hluthafi Kortabjónustunnar, breytti í síðasta mánuði ríflega 660 milljóna króna kröfum sínum á hendur kortafyrirtækinu í hlutafé. Nam greiðsla fjárfestingarbankans þannig um 63 prósentum af heildarhlutafjárlaunum Kortabjónustunnar sem var alls 1.055 milljónir króna.

Bankinn, sem keypti kortafyrirtækið ásamt hópi einkafjárfesta á eina krónu í nóvember árið 2017, var í kjölfar hlutafjárlauningarinnar í síðasta mánuði metinn hæfur af Fjármálaeftirlitinu til þess að fara með aukinn virkan eignarhlut í Kortabjónustunni eða hlut sem nemur nánar tiltekið yfir 50 prósentum af hlutafé fyrirtækisins.

Á hluthafafundi Kortabjónustunnar 18. desember síðastliðinn var samþykkt að lækka hlutafé kortafyrirtækisins um ríflega 1.157 milljónir króna, eða úr um 1.543 milljónum í 386 milljónir til þess að mæta tapi fyrirtækisins á síðasta ári. Í kjölfarið samþykkti fundurinn að hækka hlutaféð um allt að 1.055 milljónir króna en þar af greiddi Kvika banki tæplega 664 milljónir

króna með því að breyta kröfum sínum á hendur Kortabjónustunni, á grundvelli fimm skuldabréfa, í hlutafé.

Eins og fram hefur komið í Markaðinum var Jakob Már Ásmundsson, fyrirverandi forstjóri Straums fjárfestingarbanka, ráðinn forstjóri Kortabjónustunnar samhliða hlutafjárlauningunni. Hann lagði kortafyrirtækinu sjálfur til um 80 milljónir króna en aðrir þátttakendur voru meðal annars eldri hluthafar fyrirtækisins og fjárfestingarfélagið Bull Hill Capital, sem er að mestu í eigu Aðalsteins Jóhannssonar, forstjóra Beringer Finance, svo dæmi séu nefnd.

Hrafn Þórðarson, fyrirverandi stjórnandi hjá Valitor, var kjörinn nýr í stjórn Kortabjónustunnar á hluthafafundinum í desember en Magnús Ingi Einarsson, framkvæmdastjóri fjármála- og rekstrarviðs Kviku, var á sama fundi kjörinn stjórnarformaður fyrirtækisins, eins og áður hefur komið fram. Með þeim í stjórn situr Hildur Árnadóttir sem gegndi áður stjórnarformennsku í fyrirtækinu. – kj

Glæsileg íslensk hönnun og smíði á skrifstofuna

Flex skrifstofuhúsgögn
Hönnuðir:
Guðrún Margrét Ólafsdóttir
og Oddgeir Þórðarson

Fyrir Á. Guðmundsson starfa íslenskir, vel menntaðir arkitektar sem hafa þróað húsgögn og hönnunargrip sem skapa notalegt andrúmsloft. Hver hlutur ber einkenni klassískrar hönnunar en er einnig fallegur smíðisgripur sem er þægilegt að nota og sómir sér vel á skrifstofunni.

Dímon
Hönnuður:
Erla Sólveig Óskarsdóttir

Ríkið búi til hvata fyrir erlenda fjárfesta

Viðskiptaráð segir að búa þurfi til hvata til að laða erlenda fjárfesta að nýsköpun á Íslandi. Ríkið fjárfesti í samstarfi við innlenda og erlenda fjárfesta sem bjóðist síðan að kaupa hlut ríkisins á hagstæðum kjörum. Leggja til nýtt félagaform fyrir frumkvöðla.

Þorsteinn Friðrik Halldórsson
tfh@frettabladid.is

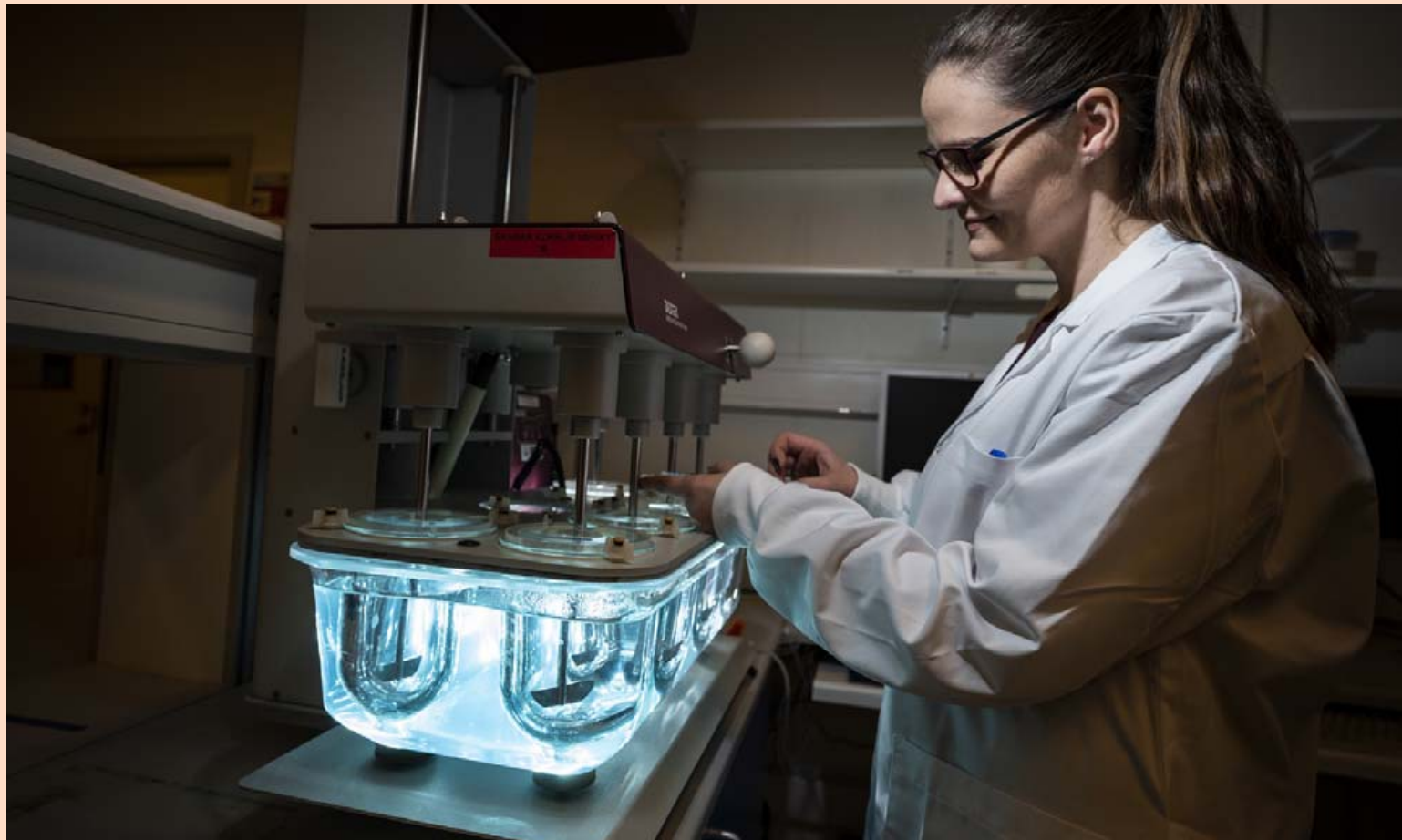
Viðskiptaráð leggur til að átak verði gert í fjárfestingarumhverfi nýsköpunarfyrirtækja sem miðar að því að laða erlenda fjárfesta til landsins. Þá verði skapaður rammi fyrir nýtt félagaform til að auðvelda frumkvöðlum að stofna fyrirtæki og þróa hugmyndir á fyrstu stigum. Þetta kemur fram nýrri skýrslu Viðskiptaráðs Íslands sem inniheldur tíu tillögur nýsköpunarhóps um hvernig efla megi nýsköpun á Íslandi.

Viðskiptaráð telur töluverð tækifæri fólgin í því að efla fjárfestingargetu Nýsköpunarsjóðs atvinnulífsins (NSA). Í dag fjárfestir sjóðurinn í nýsköpunarfyrirtækjum og nýtir ávöxtun af fjárfestingum sínum til þess að fjárfesta í nýjum fyrirtækjum. Eigið fé sjóðsins er um 4,1 milljarður króna.

„Leggja mætti enn frekari áherslu á að byggja upp hvata til að laða að erlenda framtaksfjárfesta, ekki eingöngu til að tryggja aukna fjárfestingargetu heldur einnig til að fá aðgang að sérþekkingu og alþjóðlegu tengslaneti innan ákveðinna atvinnugreina,“ segir í skýrslunni.

„Hér á landi er umhverfi framtaksfjármagns tiltölulega ungt enn þá og því enginn einstakur sjóður með sérstaka þekkingu á einu sviði umfram annað.“

Til að koma til móts við þessa

Þrátt fyrir að meðlimir nýsköpunarhópsins hafi haft ólíkan bakgrunn deila þeir þeirri skoðun að nýsköpun sé undirstaða lífsgæðasóknar. FRÉTTABLAÐID/EYÞÓR

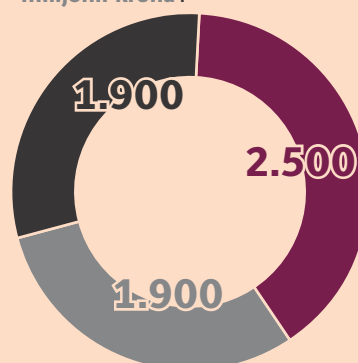
Eiginleikar frumkvöðlafélags

	Einkahlutafélag	Frumkvöðlafélag
Skráningarkostnaður	130.500 kr.	0 kr.
Hlutafé/Stofnfé	Lágm. 500.000 kr.	0 kr.
Ábyrgð	Takmörkuð með hlutafé	Takmörkuð með hlutafé
Arðgreiðslur	Já	Óheimilar
Ársreikningar	Já	Valkvætt
Ævilengd félags	Engin takmörk	2 ár
Launagreiðslur	Skylda	Ekki skylda

Heimildir: PWC, Viðskiptaráð Íslands

Dæmi um útfærslu á sóknaráætlun fyrir Nýsköpunarsjóð

Dæmið gerir ráð fyrir stofnun fjögurra sjóða á tímabilinu 2021-2030 *milljónir króna.

heimildin ráð fyrir að sjóðir sem njóta velgengni geti keypt ríkið út úr sjóðnum á lægri ávöxtunarkröfu en alla jafna er gerð í rekstri framtaks-sjóða. Ríkið mun hins vegar þurfa að deila tapinu af þeim sjóðum sem illa gengur með einkafjárfestum,“ segir í skýrslunni.

„Sóknaráætlunin myndi á hinn bóginn setja Ísland á sambærilegan stað og Finnland þegar kemur að opinberu fjárfestingarfjármagni til nýsköpunarfyrirtækja. Endurkaupaheimildin er nauðsynlegt úrræði vegna þess markaðsbrests sem lýst var hér að ofan og getur valdið vanfjárfestingu í nýsköpun. Með því að deila áhættunni af fjárfestingunni verður aukið samræmi á milli áhættu og ábata fyrir einkafjárfestinn annars vegar og samfélagið hins vegar.“

Nýtt félagaform auðveldi stofnun fyrirtækja

Í skýrslunni kemur fram að Ísland standi vel í alþjóðlegum samanburði á frumkvöðlagetu. Engu að síður séu ýmsar hindranir í veginum, til dæmis hversu flókið, tímafrekt og kostnaðarsamt sé að stofna fyrirtæki á Íslandi. Í alþjóðlegum samanburði á auðveldleika þess að stofna fyrirtæki er Ísland langt á eftir Norðurlöndunum og raðar sér á milli Líberíu og Benín í 55. sæti.

„Viðskiptaráð telur að auðsött færi séu til staðar þegar kemur að því að auðvelda frumkvöðlum að stofna fyrirtæki. Ein slík útfærsla gæti verið nýtt félagaform sem nefndist frumkvöðlafélag sem yrði sérstaklega hagsað til þess að móta og prófa hugmyndir á smáum sniðum í stuttan tíma,“ segir í skýrslunni.

Hugmynd Viðskiptaráðs um sérstakt frumkvöðlafélag felur það í sér að ekkert kosti að skrá slíkt félag og ekki þurfi að leggja því til hlutafé. Ábyrgð á fjárhagslegum skuldbindingum verði takmörkuð við hlutafé og ekki verið gerð skylda um launagreiðslur til starfsmanna að því gefnu að þeir séu einnig hluthafar. Aftur á móti verða arðgreiðslur úr slíku félagi óheimilar og líftíminn að hámarki tvö ár. Þá verði unnt að breyta félaginu í hefðbundið einkahlutafélag með tilheyrandi kröfum. Samkvæmt útreikningum Viðskiptaráðs getur sparnaður frumkvöðuls af nýju félagaformi numið fimm milljónum króna ef gert er ráð fyrir launum upp á 300 þúsund krónur á mánuði.

RAFMÓTORAR

SCANVER 588 80 40
EHF www.scanver.is

GÍRAR - FÆRIBÖND - RAFMÓTORAR - LEGUR

áskorun telur Viðskiptaráð að horfa megi til ísraelskrar fyrirmyndar með samstarfi hins opinbera, innlendra einkaaðila og erlendra framtaksfjárfesta. Þannig væri um ákveðna samvinnuleið opinberra aðila og einkaaðila í nýsköpun að ræða en ríkið legði fram tiltekna upphæð í nýjan framtakssjóð á móti einkaaðilum.

„Öðrum hluthöfum í sjóðnum byðist svo að kaupa ríkið út á hagstæðum kjörum en sú ráðstöfun yrði sérstaklega hugsuð til þess að laða erlenda framtaksfjárfesta að landinu þar sem ekki fengist framlag frá hinu opinbera í gegnum NSA án aðkomu erlendra fjárfesta,“ segir í skýrslunni.

Fjórir milljarðasjóðir

Viðskiptaráð leggur fram tillögu að útfærslu á hugmyndinni sem felur í sér að fjórir sjóðir verði stofnaðir á árunum 2021-2030. Fyrsti sjóðurinn verði settur á fót árið 2021 en svo verði nýr sjóður settur á fót þriðja hvert ár fram að árinu 2030. Ríkið, í gegnum NSA, leggi til 2,5 milljarða í hvern sjóð en gengið verði út frá því að það samsvari eignarhlutdeild upp á 33-40 prósent í sjóðnum. Lagt verði upp með að erlendir fjárfestar leggi minnst 1,9 milljarða króna og íslenskir fagfjárfestar minnst 1,9 milljarða. Einkafjárfestum standi svo til boða að kaupa út hluta ríkisins að viðbætti ávöxtun sem samsvarar ávöxtun 10 ára óverðtryggðra ríkisskuldabréfa frá stofnun sjóðsins.

„Gera má ráð fyrir að ríkið nái ekki að endurheimta alla fjárfestinguna sína enda gerir endurkaupa-

- Ríkið
- Íslenskir fjárfestar
- Erlendir fjárfestar

Heimild: Viðskiptaráð Íslands

Aðrar tillögur Viðskiptaráðs

- Málsmeðferðartíma dvalar- og atvinnuleyfa erlendra sérfræðinga ætti að mæla í klukkustundum frekar en dögum.
- Nauðsynlegt er að efla hvata til muna í skrefum til ársins 2030, fyrst með hækkun þaks á endurgreiðslur vegna slíkra útgjalda en síðar með hækkun endurgreiðsluhlutfalls upp að tilteknu marki.
- Mikilvægt er að fyrirheitum um stafræna þjónustu hins opinbera sé fylgt eftir. Lögin þurfa að kveða skýrt á um að öll þjónusta skuli vera í boði með stafrænum hætti í stað þess að sérstaklega sé kveðið á um að það sé heimilt.
- Fjölga þarf konum í vísinda- og raungreinanámi. Foreldrar, stjórnmál, viðskiptalífið og forsvarsmenn háskóla og rannsóknarstofnana skipta hér höfuðmáli til að tryggja fjölgun kvenna innan þessa geira.

Miklu meira en bara ódýrt

VIAlr 12V loftdælur í miklu úrvali

frá 4.995

Hjólafesting á bíl

Loftdæla OMEGA 12V 30L

8.995

frá 1.999

Álskóflur

Sonax hreinsivörur á frábæru verði

4.895

Viðgerðarbretti

Hjólattjakkur 2T m/tösku

3.795

Öflugur háprýstidælur 165Bör 1800W

19.999

Háprýstidæla 1650W

9.999

6T Búkkar 605mm Par

9.999

frá 1.495

Startkaplar

4.995

Hleðslutæki 12V 6A

Fjöltengi í miklu úrvali, 1.5M/3M/5M 3/4/5/6/8 tengla

Lunchbox útvarp ryk/regn/frostpólið

24.995

Ruslapokar 10,20,50stk

frá 395

frá 395

Ruslatínur

Frábært úrval af dragböndum/ströppum

Hjólbörur 100kg

3.995

frá 995

Skóflur

Strákústar

685

Laufahrífur

frá 999

Myndlistavörur í miklu úrvali

34.995

Verkfæraskápur á hjólum

79.995

Verkfæraskápur á hjólum m/verkfærum

Mikið úrval af verkfæratöskum

frá 795

Steðjar í miklu úrvali

7.995

1/2 Toppasett

3.995

1/4 Toppasett

Vice Multi angle

6.985

14.995

1/2+1/4 Toppasett Kraftmann 94stk

5.995

Verkfærasett 108 stk

7.985

Skrall-lyklar 8-17

13.995

Flísa sög 80mm

Scanslib Hverfisteinn

frá 19.995

9.999

Silverline LI-ion 18V hleðsluborvél 13mm

5.999

Fjölsög Höfftech

Rafmagnsvirtaliur í miklu úrvali

14.999

Hjólsög GMC 1200W

19.995

Súluborvél 350W (m/skrúfstykki)

16.995

Metabo KS216 bútsög

14.999

SDS Lofthöggvél GMC SDS vélar frá 9.999,-

Verkfæralagerinn

Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, sími 588 6090, vl@simnet.is
Mán.-fim. kl. 9-18, fös. kl. 9-18:30, lau. kl. 10-18, sun. kl. 12-17

Margit Robertet segir að nú sé góður tími til að hefja þriggja ára fasa og ráðast í fjárfestingar því hagsveiflur hafi tilhneigingu til að vara í fimm til átta ár. Sennilega verði fyrirtæki keypt á ágætis verði nú og sold

Framtakssjóðurinn Freyja í rekstri Kvikú stækkaði í átta milljarða króna

Fyrsta mögulega fjárfesting Freyju er í áreiðanleikakönnun. Kvika leggur sjóðnum til um hálfan milljarð. Hann mun fjárfesta í fimm til sjö óskræðum meðalstórum fyrirtækjum. Margit Robertet, forstöðumaður framtakssjóða Kvikú, hefur haft ríka aðkomu að öllum þremur framtakssjóðum bankans. Sala sjóðanna Auðar I og Eddu á hlut þeirra í Ölgerðinni og Domino's gekk sérstaklega vel.

Helgi Vífill
Júliusson
helgivifill@frettabladid.is

Freyja, þriðji framtakssjóðurinn í rekstri Kvikú, hefur stækkað í átta milljarða króna. „Þegar hann var stofnaður í sumar var hann þrjú og hálfur milljarður að stærð en áskriftarloford stóðu í sex milljórdum króna. Sjóðnum var síðan lokað við áramótin í átta milljórdum króna. Lífeyrissjóðir eru áberandi í sjóðnum en jafnframt eru nokkrir einkafjárfestar meðal eigenda,“ segir Margit Robertet, forstöðumaður framtakssjóða Kvikú. Bankinn leggur sjóðnum til um hálfan milljarð. Einkafjárfestar eiga um fimm prósent í sjóðnum.

Um þessar mundir er fyrsta mögulega fjárfesting sjóðsins í áreiðanleikakönnun. „Henni mun vonandi ljúka fyrir lok fyrsta ársfjórðungs,“ segir hún. Margit segir

ekki tímabært að gefa upp nafn fyrirtækisins eða í hvaða geira fyrirtækið starfar en nefnir að það þjónusti önnur fyrirtæki (e. business to business).

Freyja mun fjárfesta í fimm til sjö meðalstórum fyrirtækjum sem ekki eru skráð á hlutabréfmarkað. Áhersla er lögð á fyrirtæki með sterka stöðu á markaði, öfluga stjórnendur, áhugaverð vaxtartækifæri og sterkt sjóðstreymi.

Almennt er miðað við að heildarvirði fyrirtækjanna, það er samantlagt virði hlutafjár og skulda, sem eru til skoðunar sé á bilinu tveir til 20 milljarðar og að hagnaður fyrir fjármagnsliði, skatta og afskriftir (EBITDA) sé um eða yfir 200 milljónir króna. Enn fremur er mikilvægt að hluthafar fyrirtækisins hafi sameiginlega sýn á stefnu og rekstur og að góðir möguleikar séu fyrir hendi til að selja fyrirtækið eftir einhver ár.

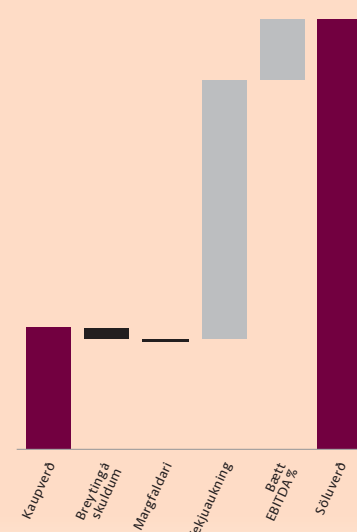
Margit segir að Freyja sé áhrifafjárfestir sem taki sæti í stjórn fyrirtækja sem sjóðurinn eigi í og beiti

Starfaði í París og London í 13 ár

Margit Robertet er hálf norsk en alin upp á Íslandi frá tveggja ára aldri. „Ég gekk í Versló, lærði viðskiptafræði í Boulder í Colorado fylki í Bandaríkjunum og fór svo í MBA-nám í Rotterdam School of Management í Hollandi. Að námi loknu hóf ég störf á fjárfestingarbankasviði Barclays í London og var þar í þrjú ár en því næst lá leiðin til Parísar þar sem ég starfaði hjá Credit Suisse í tíu ár við fyrirtækjaráðgjöf. Ég kom svo heim árið 2005 og fór fyrir lána-sviði Straums, eins af forverum Kvikú, en hætti síðla árs 2007 og tók þátt í að stofna Auði Capital, sem einmitt er líka forveri Kvikú, ásamt Kristínu Pétursdóttur og Höllu Tómasdóttur. Ég hef unnið við kaup og sölu fyrirtækja og fjármögnun þeirra meira og minna í 25 ár.“

Verðmætasköpun ÖES

Verðmætasköpun Ölgerðarinnar þegar Auður I átti í fyrirtækinu frá desember 2010 til apríl 2017.

Heimild: Kvika

sér fyrir aukinni verðmætasköpun. Sjóðurinn kaupir að jafnaði 20-50 prósent hlut í hverju fyrirtæki og stefni á að eiga hlutabréfin í fjögur til sex ár. „Við förum ekki í erfið umbreytingarverkefni þar sem fyrirtækið er komið upp að vegg.“

Kynslóðaskipti í atvinnulífinu

Hvaða geira þykir þér spennandi að horfa til?

„Það er að eiga sér kynslóðabreyting í atvinnulífinu. Eftirstríðs-árabörnin (e. baby boomers) eru að komast á aldur núna og munu í ríkari mæli stíga til hliðar. Slíkum breytingum fylgja mikil tækifæri. Meðal tækifæra er að setja saman tvö, þrjú fyrirtæki og ná fram stærðarhagkvæmni og þjónustu viðskiptavini betur með nýrri vöru eða þjónustu.“

Fyrirtæki sem tengjast öldrun þjóðarinnar eru spennandi því þar er undirliggjandi vöxtur enda lifum við æ lengur. Þar er til dæmis horft til lyfjafyrirtækja eða þeirra sem þjónusta aldrada með einhverjum hætti.

og ávaxta þau á skynsamlegan máta. Iðgjöldin koma frá launþegum. Í rekstri fyrirtækja þarf stundum að taka erfiðar ákvarðanir sem geta bitnað á einstaka sjóðfélögum sem starfa hjá tilteknu fyrirtæki. Af þeim sökum er heppilegra að stjórnendur lífeyrissjóða taki ekki ákvarðanir um slíkt til að tryggja hagsmuni allra sjóðfélaga en hlutverk sjóðanna er að ávaxta lífeyri landsmanna.

Hægt er að nefna sem dæmi um hagsmunaárekstur, að stóra tækifærið og ógnin sem stöðjar að um þessar mundir er gervigreind. Talað er um að sú tækni muni taka við verkefnum fjölda starfsmanna á vinnumarkaði. Vonandi auðnast fyrirtækjum að þjálfa þá starfsmenn sem missa sín verkefni og þeir fái fyrir vikið að vinna áhugaverðari störf.“

Fjárfest fyrir tíu milljarða

Kvika hefur rekið framtakssjóði í tíu ár og farið fyrir fjárfestingu í tólf fyrirtækjum fyrir yfir tíu milljarða króna. „Ég kom að stofnun fyrsta framtakssjóðs Íslands, Auðar I, þegar ég starfaði hjá Auði Capital, einum af forverum Kvikú. Það tók skammt tíma að safna 3,2 milljörðum króna í áskriftarloforð og hann fór í loftið í febrúar 2008, skömmu fyrir hrun. Hins vegar hófumst við ekki handa við að fjárfesta fyrr en árið 2010 vegna erfiðra aðstæðna því efnahagsreikningar fyrirtækja voru almennt illa á sig komnir. Það er býsna seint, líftími sjóða er yfirleitt átta til tíu ár. Það má segja að fjárfestingartímabili Auðar hafi hliðrast til um tvö ár vegna hrunsins.“

Árið 2013 komum við á fót sjóðnum Eddu, sem var fimm milljarða sjóður, en ég tók við stjórn framtakssjóðasviðs 2014 og kom að öllum fjárfestingum hans.“

Ávöxtunarkrafa Freyju og annarra framtakssjóða í rekstri Kvikú er 15-20 prósent. Brúttó ávöxtun Auðar I er um 8 prósent á ári en að teknu tilliti til kostnaðar er arðsemin 4,5 prósent á meðan brúttó ávöxtun Eddu er 20 prósent og 15 prósent eftir kostnað.

Lærdómur af mistökum

„Við höfum dregið ákveðinn lærdóm af rekstri Auðar I. Í fyrsta lagi að fjárfesta síður í allra minnstu fyrirtækjunum. Nema mögulega að það sé uppi ráðagerð um að kaupa og sameina tvö þrjú fyrirtæki til að ná fram stærðarhagkvæmni og að það geti staðið undir hefðbundnu stjórnendateymi. Í minni fyrirtækjum er eigandinn oft allt í öllu og reksturinn ber ekki fjármálastjóra, markaðsstjóra eða mannauðsstjóra.“

Í öðru lagi þarf að hafa opin hug gagnvart því að selja fyrirtækin fyrr en áætlað var þegar tækifæri bjóðast, þótt vissulega sé markmiðið að eiga fyrirtækin eins lengi og okkur tekst að auka verðmæti þeirra. Það skiptir sömuleiðis máli að með eigendur hafi sameiginlega sýn á framhaldið og að yfir helmingur af viðkomandi fyrirtæki verði í sölu þegar til hennar kemur ef ekki er stefnt að skráningu á hlutabréfmarkað.

Í þriðja lagi þurfa stjórnendur fyrirtækjanna að hafa hagsmuni af því hve vel tekst til við að selja félagið, hvort sem þeir fjárfesti í rekstrinum með sjóðnum eða séu árangurstengdir á einhvern hátt,“ segir Margit.

Auður I fjárfesti í átta fyrirtækjum. Sjóðurinn hefur selt 20 prósent hlut í Securitas, allt hlutfélag Yggdrasils, 28 prósent hlut í Ölgerðinni, 15 prósent hlut í 365/Tali og helmingshlut í Íslenska gámafélaginu. Hann á enn 81 prósent hlut í Já en Lifandi markaður og Azozo fóru í þrot.

Ölgerðin var góð fjárfesting

Fjárfestingin í Ölgerðinni gekk vel en sjóðurinn kom í hóp hluthafa í lok ársins 2010. Árlag ávöxtun var 28 prósent og sjóðurinn fékk fjárfestinguna 4,3 sinnum til baka. Á fjárfestingartímabilinu, sem var næstum sjö ár, jukust tekjur fyrir-

Kaup

Framtakssjóðir Kvikú hafa keypt af

Sala

Framtakssjóðir Kvikú hafa selt til

tækisins um 57 prósent og EBITDA um 63 prósent. Á meðal aðgerða sem ráðist var í var að auka vörubróun, taka yfir umboð á borð við Carlsberg og McCain, endurskipulagning rekstrar og hagræðing, endurfjármögnun skulda og áhersla var lögð á samfélagslega ábyrgð og umhverfismál. „Samfélagsleg ábyrgð, góðir stjórnarhættir og umhverfismál eru leiðarljós sem allir framtakssjóðir í rekstri Kvikú hafa,“ segir Margit.

Edda fjárfesti í fjórum fyrirtækjum. Sjóðurinn á enn 8,3 prósent hlut í Islandshotelum og 40 prósent hlut í Securitas en hefur selt 25 prósent hlut í Domino's. Fjárfestingin í Marorku var afskrifuð, en nokkrir starfsmenn Marorku keyptu íslensku starfsmena þegar móðurfélagið í Danmörku fór í þrot.

Edda keypti 25 prósent hlut í Domino's eftir fjögurra mánaða einkaviðræður árið 2015. Fjárfestingin var einkum hugsuð til að fjármagna áform um vöxt í Noregi og Svíþjóð. Veitingastöðum í Ósló í Noregi fjölgaði úr fjórum í tólf við árslok 2016 og fyrsti staðurinn í Malmö í Svíþjóð var opnaður veturinn 2016. Sjóðurinn seldi í tveimur skrefum bréfin til Domino's í Bretlandi, fyrst helming um mitt ár 2016 og hinn helminginn við árslok 2017. Árlag ávöxtun var 50 prósent og sjóðurinn fékk fjárfestinguna 2,3 sinnum til baka.

„Við kaupin á Domino's var rýnt í með hvaða hætti væri hægt að selja fyrirtækið eftir nokkur ár. Stórar Domino's-keðjur eru skráðar á hlutabréfmarkað, eins og starfsemin í Bretlandi og í Ástralíu. Bretar höfðu áður keypt reksturinn í Sviss og Ástralal starfsemin í Þýskalandi. Domino's í Dúbaí hafði sýnt rekstrinum á Íslandi áhuga. Við töldum því nokkuð líklegt að það yrði erlendur áhugi á félaginu enda með starfsemi í Noregi og Svíþjóð en í því voru fólgin mikil tækifæri til vaxtar. Það sem þurfti að gera var að sýna fram á að veitingastaðirnir gætu gengið vel á hinum Norðurlöndunum. Um leið og það gekk eftir sýndu Bretarnir áhuga. Sá áhugi kom einu til tveimur árum fyrr en við höfðum vænt.

Á þeim tíma hefðum við ekki getað sagt: „Nei, við viljum eiga félagið í tvö ár til viðbótar.“ Þeir höfðu jú bankað á dynnar núna en hver veit hver áhuginn yrði eftir tvö ár. Fyrirliggjandi vöxtur kallaði auk þess á umtalsvert fjármagn til viðbótar til að byggja upp starfsemin í Svíþjóð og Noregi. Á þessum tíma voru verðkennitölur Domino's í Bretlandi háar og þeir því reidu-búnir að kaupa félagið á góðu verði. Domino's er dæmi um fjárfestingu þar sem aukid virði má rekja til tekjuvaxtar, herra framlegðarhlutfalls og hærri verðkennitalna. Þegar við gerum okkar áætlanir er aldrei gert ráð fyrir því að verðkennitölurnar verði hærri eftir nokkur ár. Við erum varfærin í þeim efnum,“ segir Margit.

Aðrar verðhugmyndir en fyrir ári
Hefur verð á fyrirtækjum farið lækkandi í takt við breyttar aðstæður í efnahagslífinu?

Við finnum að verðhugmyndir seljenda eru aðrar en fyrir tólf til átján mánuðum.

„Við finnum að verðhugmyndir seljenda eru aðrar en fyrir tólf til átján mánuðum. Á þeim tíma var orðið erfitt að ná saman. Í rekstri Eddu komum við auga á áhugavert fyrirtæki í árslok 2017 en fjárfestingartímabili sjóðsins lauk í apríl 2018. Við gerðum tilboð en náðum ekki saman vegna þess að það var of langt á milli verðhugmynda.“

Að því sögðu er nú óvissa uppi um hver niðurstaða kjarasamninga verður. Við litum málið þeim augum, að ef fjárfesta á í öflugum fyrirtæki og ráðast í ákveðnar breytingar, skiptir ekki sköpum hvort það verði keypt núna eða eftir ár. Mögulega mun muna einhverju á verðkennitölum en það mun aldrei fara á gjafapris nema fyrirtækið sé komið í afar slæma stöðu. Freyja fjárfestir til langs tíma og við búum við þann sveigjanleika að ráða hvort selt er eftir þrjú til fjögur ár eða fimm til sjö ár.

Hagsveiflur hafa tilhneigingu til að vara í fimm til átta ár. Þess vegna er nú góður tími til að hefja þriggja ára fasa þar sem ráðist er í fjárfestingar. Sennilega munum við kaupa fyrirtæki á ágætis verði núna og vonandi getum við selt þau eftir fjögur til sex ár.“

Kortleggja strax kaupendur

Hvernig gengur að selja félög til samkeppnisáðila á jafn litlum markaði og Ísland er?

„Við förum ekki í fjárfestingu nema við séum búnir að huga vel að því hverjir mögulegir kaupendur gætu verið. Við erum hikandi við að fjárfesta í fyrirtækjum þegar það er bara einn mögulegur kaupandi í kortunum. Þá er samningsstaðan engin. Við þær aðstæður skiptir máli að fyrirtækið sé af þeirri stærð að aðrir framtakssjóðir kunni að hafa áhuga á félaginu eða ef það er ekki ýkja stórt gætu einkafjárfestar sýnt því áhuga.“

Það geta margar leiðir verið færar við sölu, hvort sem það er skráning á hlutabréfmarkað, sala til keppinauta, framtakssjóða eða einkafjárfesta. Sem dæmi má nefna að Íslandshotel er ansi stórt fyrirtæki og þar eru margir möguleikar fyrir hendi. Hótelíð á allar sínar fasteignir. Hægt væri að brjóta félagið upp og selja fasteignafélögum fasteignirnar eða jafnvel skrá eingöngu þær á hlutabréfmarkað. Við það yrði hótelsreksturinn smærri og þá yrðu hugsanlegir kaupendur bæði framtakssjóðir og innlendir sem erlendis aðilar. Söluferli á Icelandair Hotels leiðir til dæmis í ljós að það er áhugi erlendis á hótelsrekstri hérlendis.“

Fáir framtaks- og lífeyrissjóðir
Hvert er viðhorf lífeyrissjóða gagnvart framtakssjóðum?

„Það er afar jákvætt. Lífeyrissjóðir eru uppistaða í fjárfestahópnum í öllum okkar framtakssjóðum. Þær fjárfestingar falla vel að þörfum lífeyrissjóða. Þeir eru í eðli sínu langtímafjárfestar en líftími sjóða er eins og fyrr segir almennt tíu til tólf ár. Lífeyrissjóðir fá jafnframt við það tækifæri til að fjárfesta í meðalstórum óskræðum fyrirtækjum sem þeim stendur alla jafna ekki til boða en geta verið góðir fjárfestingarkostir. Með slíkum fjárfestingum ná þeir auk þess að styðja við bakið á íslensku atvinnulífi, sem er að einhverju leyti þeirra hlutverk ásamt því að ávaxta fjármagn á skynsamlegan máta. Þeir hafa í gegnum tíðina fjárfest erlendis í erlendum framtakssjóðum.“

Vandinn er sá að það eru tiltölulega fáir framtakssjóðir hérlendis og fáir lífeyrissjóðir. Lífeyrissjóðir hafa því í einhverjum tilvikum fjárfest í öllum framtakssjóðunum og það getur komið upp sú staða að einn framtakssjóður selur til annars. Því skal haldið til haga að við seljum ekki fyrirtækin vegna þess að við höfum ekki trú á rekstri þeirra lengur. Heldur er ástæðan tvíþætt.

Annars vegar sú að sjóðir hafa takmarkaðan líftíma og samkvæmt samningi við eigendur þarf að skila fjármunum til þeirra innan tiltekins tíma. Hins vegar förum við af stað með ákveðna hugmynd um hvaða stefnu eigi að taka með fyrirtækin okkar til að ná fram virðisaukningu – og vonandi tekst að koma henni til leiðar – en að því loknu er rétt að annar eigandi taki við keflinu.“

Ég er þeirrar skoðunar að heppilegra sé að lífeyrissjóðir velji sér tvo til þrjú rekstraraðila sjóða sem þeir treysta. Ég er raunar einnig þeirrar skoðunar þegar kemur að fjárfestingum lífeyrissjóða á hlutabréfmarkaði á Íslandi, það er fjárfesta ekki í öllum félögum í tilteknum geira, en kannski er markaðurinn hérlendis of lítill til þess að þeir geti leyft sér það.“

Fjóra stærstu þarf til

Eins og Margit nefnir fjármagna lífeyrissjóðir að mestu leyti framtakssjóði landsins. Spurð nefnir hún að fjórir af stærstu lífeyrissjóðum landsins þurfi alla jafna að taka þátt þegar safnað er fé í sjóði. Það er vegna þess að lögum samkvæmt má hver lífeyrissjóður ekki eiga meira en 20 prósent í hverjum sjóði. „Okkur vantar fleiri tegundir af fjárfestum. Tryggingafélögin hafa af og til fjárfest í framtakssjóðum og sum þeirra hafa fjárfest beint í einstökum fyrirtækjum með framtakssjóði. En með því að fjárfesta fremur í framtakssjóði fæst áhættudreifing,“ segir hún.

Hvernig gengur að fá einkafjárfesta til að binda fé í sjóði í tíu til tólf ár?

„Það þarf ekki að binda fé í svo langan tíma. Gefum okkur að efnadur einkafjárfestir leggi til 50 til 100 milljónir króna. Fyrir fjárfesti sem á einn til tvo milljarða er ekki óeðlilegt að ráðstafa slíku hlutfalli í framtakssjóð. Fjárfestirinn leggur ekki allt féð í sjóðinn samstundis heldur er kallað inn eftir fjármunum yfir þriggja ára fjárfestingartímabil. En vissulega þarf að hafa það til reiðu þegar á þarf að halda. Að meðaltali er fjárhæðin bundin í fimm ár.“

Hvernig gengur að safna í framtakssjóði þegar innlendi hlutabréfmarkaðurinn hefur gefið lítið af sér undanfarið tvö ár. Eykur það áhugann á framtakssjóðum?

„Nei, þróun hlutabréfmarkaðarins hefur ekki haft áhrif á söfnun í sjóðina.“

Hverjar eru þóknarir framtakssjóða Kvikú?

„Það er 1,5 prósentá umsýsluþóknun af eignum í stýringu sem standa á undir rekstrarkostnaði og svo er 20 prósentá árangurstenging háð skilyrðum. Í tilvikum Freyju miðast hún við að það náist 10 prósentá lágmarksávöxtun en hjá Auði og Eddu var miðað við átta prósent. Það þarf að vera til staðar hvatakerfi til að skapa umhverfi sem ýtir undir góðan árangur.“

Eftir fjögur til sex ár. FRÉTTABLAÐID/ERNIR

Fyrirtæki sem tengjast öldrun þjóðarinnar eru spennandi því þar er undirliggjandi vöxtur enda lífum við æ lengur.

Við álitum okkur ekki vera tækni-fjárfesta en það eru að verða hraðar tækniþróingar. Það skapast tækifæri til að fjárfesta í fyrirtækjum sem þurfa fjármagn til að aðlagast breyttum veruleika.

Auk þess er horft til fyrirtækja sem þjónusta önnur fyrirtæki og stofnanir en við veitum fyrirtækjum í smásölu sömuleiðis athygli vitandi vits að þar þarf að stíga varlega til jarðar vegna vaxandi samkeppni frá netinu,“ segir Margit.

Stjórn Freyju tekur ákvarðanir um kaup og sölu á hlutabréfum. Stjórnina skipa Frosti Ólafsson, forstjóri ORF líftækni, Helga Árnadóttir, sem fer fyrir viðskiptaþróun hjá Bláa lóninu, og Hannes Frímann Hrólffson, framkvæmdastjóri eignastýringar Kvikú. „Stjórnarmennirnir eru óháðir fjárfestum í sjóðnum, það er lífeyrissjóðunum og öðrum fjárfestum. Lífeyrissjóðir vilja ekki taka ákvarðanir um einstaka fjárfestingar í sjóðunum en við höldum þeim auðvitað upplýstum,“ segir Margit.

Hvers vegna vilja lífeyrissjóðir ekki taka þær ákvarðanir?

„Þeir eiga ekki að vera með puttana í atvinnurekstri. Hlutverk þeirra er að taka á móti iðgjöldum

Hótar að hindra yfirtökuna á Flybe

Stærsti hluthafi Flybe skoðar réttarstöðu sína vegna yfirtöku fjárfesta á breska flugfélaginu. Hann sakar forsvarsmenn Flybe um að bera hagsmunum hluthafa fyrir borð. Kaupendur félagsins breyttu tilboði sínu í síðustu viku til þess að geta lagt flugfélaginu strax til aukið fé.

Kristinn
Ingi Jónsson
kristinningi@frettabladid.is

Stærsti hluthafi breska flugfélagsins Flybe, sem var fyrir í mánuðinum tekið yfir af hópi fjárfesta undir forystu Virgin Atlantic, sakar stjórn félagsins um að hafa borið hagsmunum hluthafa fyrir borð með því að selja það á of lágu verði. Hann hefur hótað því að grípa til lagalegra úrræða til þess að koma í veg fyrir yfirtökuna.

Heimildir breska fjölmiðilsins Sky News herma að eignastýringarfyrirtækið Hosking Partners, sem fer með um 19 prósent hlut í Flybe, hafi falið lögfræðingum að kanna til hlitar réttarstöðu sína vegna sölu flugfélagsins til umrædds fjárfestahóps.

Forsvarsmenn Hosking Partners eru meðal annars sagðir hafa varað stjórnarmenn Flybe við því að til greina komi að krefjast þess að lög-bann verði lagt á viðskiptin.

Flybe var sem kunnugt er selt fyrir 2,2 milljónir punda, jafnvirði um 343 milljóna króna, til fjárfestahópsins, sem samanstendur af Virgin Atlantic, Stobart Group og Cyprus Capital Partners, og fá hluthafar Flybe greitt eitt pens fyrir hvern hlut. Til samanburðar var flugfélaginu fleytt á hlutabréfmarkað á genginu 295 pens árið 2010 en gengið stóð í 30 pensum áður en félagið sendi frá sér afkomu- viðvörðun í október í fyrra.

Er yfirtökuverðið sagt til marks um þann alvarlega fjárhagsvanda sem Flybe, sem og önnur evrópsk flugfélög, hefur glímt við undanfarin misseri en kaupendur flugfélagsins munu taka yfir skuldir upp á 82 milljónir punda og leggja félaginu jafnframt til allt að 100 milljónir punda í nýtt hlutafé.

Í bréfi sem sjóðsstjórar Hosking Partners skrifuðu stjórnendum Flybe í liðinni viku, og breskir fjölmiðlar hafa undir höndum, lýsa þeir áhyggjum af því að stjórnendum hafi láðst að greina fjárfestum frá erfiðri fjárhagsstöðu flugfélagsins í tæka tíð og stuðlað þannig að því að hlutabréfaverð í félaginu héldist hærra en efni hafi staðið til.

Þá er eignastýringarfélagið, sem hefur verið hluthafi í Flybe um langt

Hlutabréf í Flybe lækkuðu um 45 prósent í verði eftir að tilkynnt var um yfirtökuna. Flugfélagið hefur glímt við mikla rekstrarerfiðleika, rétt eins og margir keppinautar þess, og var boðið til sölu síðasta haust. NORDICPHOTOS/GETTY

2,2

milljónir punda er kaupverð fjárfestahóps undir forystu Virgin Atlantic á Flybe.

skeið, enn fremur sagt hafa sent afrit af bréfinu til breskra eftirlitsstjórnvalda, þar á meðal sérstakrar yfirtökunefndar og fjármálaeftirlitsins, að því er segir í fréttaskýringu Sky News.

Fá innspýtingu strax

Í umræddu bréfi lýsir Hosking Partners efasemdum um hvort 2,2 milljóna dala yfirtökutilboðið endurspeglar innra virði Flybe og staðhæfir auk þess að stjórnendur

flugfélagsins hafi fælt aðra fjárfesta frá því að leggja fram hærra tilboð. Segist fjárfestingarfélagið vita um aðra fjárfesta sem hafi haft áhuga á því að eignast Flybe.

Skilmálum kaupsamningsins, sem var fyrst skrifað undir 11. janúar, var óvænt breytt í síðustu viku eftir að í ljós kom að Flybe þurfti nauðsynlega á lausafjárinnspýtingu að halda umsvifalaust. Fjárfestahópurinn, sem gengur undir nafninu Connect Airways, mun þannig eignast eignir og rekstur Flybe 22. febrúar næstkomandi, mun fyrir en upphaflega hafði verið gert ráð fyrir, og veita félaginu strax 20 milljóna punda brúarlán.

Í tilkynningu frá stjórn Flybe var tekið fram að hún ætti „engra annarra kosta vól“ en að fallast á breytta skilmála samningsins enda hefði félaginu ekki tekist að uppfylla lána-skilyrði sem fyrra tilboðið var háð. Hosking Partners dró hins vegar

í efa að lausafjárstaða flugfélagsins væri eins slæm og stjórnin vildi vera láta og benti til að mynda á að félagið hefði nýverið losað um talsvert lausafé með því að selja flug-tíma sína á Gatwick-flugellinum í nágrenni Lundúna fyrir um 4,5 milljónir punda.

Fleiri hluthafar í Flybe, til viðbótar við Hosking Partners, eru sagðir ósáttir við málalýktir. Þeir telja að söluferlið hafi verið ógagnsætt og tilraunir til þess að fá herra verð fyrir flugfélagið hafi aukin-heldur ekki verið fullreyndar. Í því sambandi benda þeir á að Stobart hafi snemma á síðasta ári gert yfirtökutilboð í Flybe sem samsvaraði liðlega 40 pensum á hlut en stjórn flugfélagsins hafi hafnað því umsvifalaust.

Samstarfið kom á óvart

Samstarf Virgin Atlantic og Stobart um kaupin á Flybe kom mörgum í

Nokkrir utanaðkomandi þættir hafa sett þrýsting á afkomu félagsins til skamms tíma.

Christine Ourmières-Widener, forstjóri Flybe

opna skjöldu enda höfðu félögin áður keppt sín á milli um að eignast flugfélagið. Fulltrúar Hosking Partners telja að maður sé í mysunni, hvað umrætt samstarf varðar, og að kaupendurnir hafi mögulega brotið gegn skuldbindingum sem þeir höfðu tekist á hendur fyrir í söluferlinu með því að sameinast um yfirtökutilboð.

Í bréfinu sagði Hosking Partners jafnframt að hækkandi hlutabréfa-verð í Stobart í kjölfar yfirtökunnar væri til marks um þá „tilfærslu verðmæta“ frá Flybe til kaupendanna sem fælist í kaupunum.

„Stjórn Flybe stóð frammi fyrir mjög erfiðri ákvörðun vegna versnandi lausafjárstöðu félagsins. Með breyttum skilmálum fær félagið það rekstraröruggi sem það þarf til þess að geta starfað áfram með góðum árangri,“ sagði í tilkynningu frá stjórninni.

Versnandi rekstraraðstæður

Flybe, sem flytur um átta milljónir farþega á ári, aðallega á milli breskra héraðsflugvalla og evrópskra borga, verður framvegis rekið undir merkjum Virgin Atlantic en það er að hluta í eigu athafnamannsins Richards Branson.

Breska flugfélagið var sett í söluferli síðasta haust og lét forstjórnin Christine Ourmières-Widener hafa eftir sér á þeim tíma að herra eldsneytisverð, gengissveiflur og óvissa í kringum fyrirhugaða útgöngu Bretlands úr Evrópusambandinu hefðu reynst félaginu óþægur ljár í þúfu.

Til viðbótar hafa greiðslukortafyrirtæki þjarmað nokkuð að Flybe undanfarir en þau tóku fyrir í vetur upp á því að halda eftir greiðslum sem tryggingu ef svo færi að flugfélagið gæti ekki staðið við skuldbindingar sínar, eftir því sem fram kemur í umfjöllun Financial Times.

Mike Ashley vill kaupa plötuverslanakeðjuna HMV

Breski kaupsýslumaðurinn Mike Ashley, eigandi Sports Direct, hefur gert tilboð í bresku hljómplötuverslanakeðjuna HMV sem fór í gjaldþrot í síðasta mánuði. Þetta herma heimildir Financial Times.

Ashley, sem hefur látið til sín taka á breskum smásölumarkaði undanfarin misseri, er sagður hafa verið einn „nokkurra“ fjárfesta sem gerðu kauptilboð í HMV. Skiptastjóri á vegum KPMG tók við rekstri keðjunnar, sem rekur um 125 verslanir víða í Bretlandi, í kjölfar þess að hún var tekin til gjaldþrotaskipta í desember. Um tvö þúsund manns starfa hjá HMV.

Í frétt Financial Times er bent á að Ashley, sem á jafnframt knattspyrnufélagið Newcastle United, hafi á undanförunum sex mánuðum eignast keðjurnar House of Fraser og Evans Cycles í kjölfar þess að þær fóru í þrot. Jafnframt fer Sports Direct með hlut í tískukeðjunum French Connection og Debenhams.

Samkvæmt heimildum Sky News hefur Ashley átt í viðræðum við helstu viðskiptavini og birgja HMV

Mike Ashley, eigandi íþróttavörukeðjunnar Sports Direct. NORDICPHOTOS/GETTY

á síðustu tveimur vikum og rætt þar áhuga sinn á því að eignast plötuverslanakeðjuna. Ekki liggur fyrir hvort eignarhaldið á keðjunni, ef tilboð Ashley verður samþykkt, verði í gegnum Sports Direct eða annað félag á hans vegum.

Keðjan hefur tvisvar verið tekin til gjaldþrotaskipta á undanförunum sex árum en rekstrarumhverfi hennar hefur versnað hratt á tímabilinu, sér í lagi eftir að streymisveitur hófu að selja aðgang að tónlist á netinu. – kj

Lækkar hagvaxtarspána fyrir 2019

Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn varaði við því á mánudag að harðnandi viðskiptadeilur á milli ríkja gætu grafið undan hagvexti í heimshagkerfinu. Sjóðurinn hefur lækkað hagvaxtarspána sína og gerir nú ráð fyrir heimshagvexti upp á 3,5 prósent í ár en fyrri spá í október síðastliðnum gerði ráð fyrir 3,7 prósentu hagvexti.

Í nýrri skýrslu Alþjóðagjaldeyrissjóðsins er jafnframt varað við hættunni af því að Bretar segi skilið við Evrópusambandið án nokkurs útgöngusamnings. „Vaxandi líkur“ séu á því að það verði niðurstaðan. Sjóðurinn spáir því að hagvöxtur verði 1,5 prósent í Bretlandi á þessu og næsta ári en tekur hins vegar fram að mikil óvissa ríki um spána.

Viðskiptastríð Bandaríkjanna og Kína, með tilheyrandi refsitollum á báða bóga, er ein ástæða þess að Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn lækkar að hagvaxtarspána sína. Þá býst sjóðurinn auk þess við því að áfram muni hægja á vexti kínverska hagkerfisins og að hann muni nánar tiltekið nema 6,2 prósentum í ár og á næsta ári.

Gita Gopinath, aðalhogfræðingur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

3,5%

prósenta heimshagvöxtur verður í ár samkvæmt spá Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

Gita Gopinath, aðalhogfræðingur Alþjóðagjaldeyrissjóðsins, segir að kraftarnir sem hafi stuðlað að kröftugum heimshagvexti frá miðju ári 2017 hafi veikst hraðar undanfarið en áður hafði verið gert ráð fyrir.

„Þó svo að þetta þýði ekki að við séum að horfa fram á mikla niðursveiflu, þá er mikilvægt að vera vakandi fyrir hættumerkjum,“ segir hún. – kj

HONDA CR-V EXECUTIVE
Raðnúmer 740070

Nýskráður: 2007 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 189.000 km.

Verð: 1.490.000 kr.

Tilboð: 1.290.000 kr.

SUZUKI VITARA
Raðnúmer 445311

Nýskráður: 2017 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 79.000 km.

Verð: 2.790.000 kr.

Tilboð: 2.390.000 kr.

TOYOT LANDCRUISER 150
Raðnúmer 445384

Nýskráður: 2017 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 58.000 km.

Verð: 6.390.000 kr.

CHEVROLET TRAX
Raðnúmer 720007

Nýskráður: 2014 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 128.000 km.

Verð: 1.890.000 kr.

Tilboð: 1.490.000 kr.

SUZUKI SX4 S-CROSS
Raðnúmer 150110

Nýskráður: 2016 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 119.000 km.

Verð: 2.590.000 kr.

Tilboð: 1.790.000 kr.

Meiri snjó, takk! 4x4 jeppar í úrvali!

SSANGYONG KORANDO
Raðnúmer 445034

Nýskráður: 2016 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 133.000 km.

Verð: 2.390.000 kr.

Tilboð: 1.990.000 kr.

SSANGYONG TIVOLI XLV DLX
Raðnúmer 720039

Nýskráður: 2017 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 48.000 km.

Verð: 3.290.000 kr.

Tilboð: 2.890.000 kr.

SSANGYONG TIVOLI HLX
Raðnúmer 444819

Nýskráður: 2017 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 3.000 km.

Verð: 3.590.000 kr.

Tilboð: 3.290.000 kr.

DACIA DUSTER
Raðnúmer 445335

Nýskráður: 2017 / Dísel
Beinskiptur / Ekinn: 76.000 km.

Verð: 2.190.000 kr.

Tilboð: 1.870.000 kr.

HONDA CR-V ELEGANCE
Raðnúmer 445398

Nýskráður: 2016 / Bensín
Sjálfskiptur / Ekinn: 106.000 km.

Verð: 3.490.000 kr.

Tilboð: 2.990.000 kr.

SSANGYONG KORANDO
Raðnúmer 720064

Nýskráður: 2011 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 84.000 km.

Verð: 1.990.000 kr.

Tilboð: 1.990.000 kr.

SSANGYONG TIVOLI DLX
Raðnúmer 740105

Nýskráður: 2017 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 60.000 km.

Verð: 2.890.000 kr.

Tilboð: 2.490.000 kr.

SSANGYONG REXTON HLX
Raðnúmer 103564

Nýskráður: 2014 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 129.000 km.

Verð: 3.190.000 kr.

Tilboð: 2.690.000 kr.

PORSCHE CAYENNE DIESEL
Raðnúmer 445260

Nýskráður: 2011 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 138.000 km.

Verð: 5.990.000 kr.

Tilboð: 5.590.000 kr.

SSANGYONG REXTON
Raðnúmer 150018

Nýskráður: 2015 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 143.000 km.

Verð: 2.990.000 kr.

Tilboð: 2.490.000 kr.

SSANGYONG KORANDO
Raðnúmer 445268

Nýskráður: 2018 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 35.000 km.

Verð: 3.990.000 kr.

SKODA KODIAQ STYLE
Raðnúmer 150269

Nýskráður: 2018 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 20.000 km.

Verð: 6.650.000 kr.

SKODA YETI
Raðnúmer 740226

Nýskráður: 2014 / Dísel
Beinskiptur / Ekinn: 111.000 km.

Verð: 2.290.000 kr.

NISSAN QASHQAI ACENTA
Raðnúmer 150144

Nýskráður: 2016 / Dísel
Beinskiptur / Ekinn: 121.000 km.

Verð: 2.290.000 kr.

KIA SORENTO III LUX
Raðnúmer 150270

Nýskráður: 2017 / Dísel
Sjálfskiptur / Ekinn: 22.000 km.

Verð: 6.690.000 kr.

**Bilboð
Benni**

NOTAÐIR BÍLAR
Skoðaðu úrvalið á notadir.benni.is

Reykjavík
Krókháls 9 | Sími: 590 2035

Reykjanesbær
Njarðarbraut 9
Sími: 420 3330

Opnunartímar:
Virka daga 10-18
Laugardaga 12-16

* Birt með fyrirvara um mynd og textabrengl.

Tækifærin mörg ef krónan helst stöðug

Svipmynd

Ólöf R. Einarsdóttir

Nám:

Ég flutti til Belgiu 17 ára gömul með þáverandi eiginmanni og fimm vikna gömlum syni okkar. Þar fór ég í nám í snyrtifræði, ferðamennsku, viðburðastjórnun og fimm ára nám í vefnaði. Eitt af mínum allra stærstu verkefnum í viðburðastjórnun í Belgiu var móttaka og skipulagning íslenska hópsins í Eurovision árið 1987 sem kom og flutti lagið „Hægt og hljótt“. Þar skipulagði ég alla þeirra dagskrá í samvinnu við belgísku sjónvarpsstöðina BRT 2. Árið 1990 flutti ég aftur til Íslands og 1991 útskrifaðist ég frá Leiðsöguskóla Íslands í Kópavogi.

Fjölskylduhagir:

Ég er gift Herberti Haukssyni, stjórnarformanni Mountaineers of Iceland. Ég á tvö börn; Eið Smára Guðjohnsen og Viktoríu Hlíf Theodórsdóttur, og fimm barnabörn sem verða sjö þegar tvburarnir sem dóttir mín gengur með fæðast í sumar.

Ólöf R. Einarsdóttir er eigandi og framkvæmdastjóri ferðaþjónustufyrirtækisins Mountaineers of Iceland. Hún segir að almennt sé starfsfólk í ferðaþjónustu harðduglegt og með mikla ævintýraþrá.

Hvernig er morgunrútin þín?

Við Herbert eigum tvö heimili; annað í Reykjavík og hitt í Hrunamannahreppi. Eftir því sem aldurinn færast yfir reyni ég að hafa eins rólegt og hægt er. Ég vakna um áttaleytið þegar maðurinn minn leggur af stað og byrja svo daginn með kaffibolla og léttum morgunverði. Það fer svölítið eftir því hvaða fundi ég þarf að fara á og hvort ég þarf að keyra til Reykjavíkur snemma morguns. Í sveitinni er ég með litla skrifstofu heima og vinn rólega yfir daginn í pósti og reikningum.

Hver eru þín helstu áhugamál?

Það eru fjölskyldan mín og barnabörnin. Ég er mjög stolt af þeim öllum og strákarnir hans Eiðs Smára og Ragnhildar eru að standa sig rosalega vel í fótboltanum. Það er svo gaman að fylgjast með þeim. Svo er nú ferðamennska og ferðaþjónusta á Íslandi eitt áhugamálið. Hreyfing hefur minnkað mikið eftir að við fluttum í sveitina en ég stunda gönguferðir og sund eins mikið og ég get.

Hvernig hefur starfsferillinn þróað?

Á meðan ég dvaldi í Belgiu vann ég mikið í innflutningi til Íslands á hinum ýmsu vörum eins og notuðum bílum, líkamsræktartækjum og tiskuvörum. Eftir að heim var komið og eftir námið í Leiðsöguskólanum fór ég að vinna sem leiðsögumaður á sumrin í hringferðum um landið

Ólöf segir mikilvægt að standa vörð um náttúruna með miklum vexti ferðamanna og lágmarka skaða á fjölförnum ferðamannastöðum. FRÉTTABLAÐIÐ/STEFÁN

●● **Sóknartækifærin eru fjölmörg ef krónan helst stöðug og Ísland verður ekki „dýrt“. Þá munum við á komandi árum sjá ferðamannastrauminn halda áfram að koma sem mun að sjálfsögðu skapa okkur öllum tekjur eins og hefur verið undanfarin ár.**

með belgíska og hollenska ferðamenn. Samhliða leiðsögninni vann ég hjá Niko ehf. og hjá Rolf Johansen við sölu á snyrti- og hárvörum.

Árið 1995 flutti ég aftur út og núna til Hollands að fylgja syni mínum sín fyrstu skref í atvinnu-mennsku í fótbolta og eftir þriggja ára dvöl komum við aftur til Íslands og þá hóf ég störf á innanlandsdeild Úrvals Útsýnar við tilboðsgerð og skipulagningu ferða til Íslands og leiðsögn. Síðar fór ég á ferðaskrifstofuna Atlantik.

Eins og margir hafa trúlega upplifað þá kemur sá tími þar sem maður þarf að skipta um umhverfi og ég er engin undantekning á því og hætti í ferðaþjónustu og fór að vinna á sölu og markaðsdeild 365 miðla. Þar fékk ég einnig að spreyta mig í sjónvarpi og var með stutt innsög í morgun-sjónvarpinu um ferðaþjónustu á Íslandi og hvað væri í boði fyrir ferðamenn jafnt erlenda sem innlenda. Síðastliðin 12 ár hef ég svo

verið framkvæmdastjóri í fyrirtæki okkar Herberts, Mountaineers of Iceland.

Hvað er það áhugaverðasta við að starfa í atvinnugreininni?

Það er frábært að fá að vinna með hressu og skemmtilegu fólki sem hefur áhuga á fallega landinu okkar og kynna það fyrir erlendum ferðamönnum. Almennt er það þannig að fólkið sem velur þessa starfs-grein er harðduglegt og með mikla ævintýraþrá, og tilbúið að leggja á sig mikla vinnu til þess að ferðamanninum líði sem allra best meðan á dvölinni stendur á Íslandi.

Hverjar eru helstu áskoranirnar í rekstrarumhverfinu í dag?

Ferðaþjónustan er sú atvinnugrein sem býr til flest störf í dag og það hringja hjá okkur öllum viðvörunar-bjöllur um fjölda ferðamanna sem munu hugsanlega koma til landsins og við þurfum að bregðast við því.

Öryggi ferðamanna, hvort sem er á sjó eða landi, er númer eitt að mínu

mati og stjórnsýslan og fyrirtækin í ferðaþjónustu þurfa að vera tilbúin að taka á móti öllum þeim sem vilja skoða fallega landið okkar.

Einnig þurfum við að útrýma svartri starfsemi og ólöglegum ferðamáta hjá erlendum aðilum. Þá er mikilvægt að standa vörð um náttúruna með miklum vexti ferðamanna og lágmarka skaða á fjölförnum ferðamannastöðum.

Hver eru sóknartækifærin í ferðaþjónustu?

Sóknartækifærin eru fjölmörg ef krónan helst stöðug og Ísland verður ekki of „dýrt“. Þá munum við á komandi árum sjá ferðamannastrauminn halda áfram að koma sem mun að sjálfsögðu skapa okkur öllum tekjur eins og hefur verið undanfarin ár og við munum fljótt sjá fleira af ungu og efnilegu fólki taka við af okkur sem erum búin að vera í þessari uppbyggingu í yfir 20 ár. Með unga fólkinu kemur ný tækni og ný fyrirtæki líta dagsins ljós.

Hver stjórnar þinni vinnu?

Margrét Svavarsdóttir stjórnarráðgjafi hjá Akasíu ráðgjöf og FKA-félagskona

Kulnun var valið orð ársins og það ekki að ástæðulausu. Kulnun virðist vera vaxandi vandi í flóknu vinnuumhverfi. Þegar álagið er mikið og verkefni mörg,

gripa flestir á það ráð að reyna að vinna hraðar. En víða er álagið viðvarandi og í raun einkennandi fyrir ríkjandi vinnumeningu. „Dugnaður“ hefur gjarnan verið talinn dyggð og við erum flest hver búin að missa sjónar á því að það er hægt að vinna öðruvísi.

Þegar við höfum of mikið að gera höfum við takmarkaða orku og upplifum jafnvel að við náum ekki að gera það sem okkur langar mest að gera. Forgangsröðin verður sú að gera það sem þarf að gera og reyna að koma sem mestu í verk. Þetta munstur getur rænt okkur frelsinu,

●● **„Dugnaður“ hefur gjarnan verið talinn dyggð og við erum flest hver búin að missa sjónar á því að það er hægt að vinna öðruvísi.**

sérstaklega þegar við festumst í því til lengri tíma.

Hvert og eitt okkar er ábyrgt fyrir því hvernig við veljum að verja tíma okkar og athygli á hverjum einasta degi. Þegar við festumst í hringið vanans í vinnunni, hættum við að koma auga á tækifæri til að bæta vinnulagið.

Góðu fréttirnar eru þær að það er hægt að breyta eigin vinnu með því að hreinlega læra að nýta eigin styrkleika og forgangsraða. Í stað þess að segja: „Ég hef ekki tíma,“ geturðu sagt: „Þetta er ekki í for-gangi hjá mér!“

Ef þig langar að stjórna eigin vinnu, stoppaðu þá aðeins og skilgreindu hver verkefni eru og af hverju þau eru mikilvæg. Hvar er það í þinni vinnu þar sem þú gleymir stund og stað og vinnan þín veitir þér gleði og ánægju? Þar liggja styrkleikar þínir.

Það er mjög mikilvægt að gera sér grein fyrir að það er ekki hægt að setja alla í sama boxið og gera ráð fyrir að við vinnum öll eins því við erum ólík og vinnum ólíkt.

Með því að finna eigin styrkleika til vinnu, lærir þú að nýta hæfileika þína og stjórna þinni vinnu.

Að loknu stjórnarkjöri í Högum

Jón Skaftason
framkvæmda-
stjóri fjárfestinga
hjá 365

**Tilnefningarnefndir
þurfa að gæta þess
að hafa viðtækt samráð við
hluthafa og eðlilegt hlýtur að
telja að félög túlki vafaatriði
smærri hluthöfum í hag.**

afstöðu við stjórnarkjör. Við mat sitt ber nefndunum að hafa samráð við hluthafa, og að því loknu mæla með tilteknum einstaklingum til stjórnarsetu.

Gallinn er þó sá að við mat sitt virðast nefndirnar hafa tilhneigingu til að ráðfæra sig einungis við stærstu hluthafana. Í tilviki Haga var rætt við þá sex stærstu og látið staðar numið við þann sjöunda. Hvers vegna línan var dregin þar er ekki gott að segja, en ljóst að við ferli sem þetta standa smærri hluthafar verulega höllum fæti.

Nú var það þannig að í framboði til stjórnar Haga var Jón Ásgeir Jóhannesson, fjárfestir og stofnandi Bónuss, en félög tengd eiginkonu hans, Ingibjörgu Pálmadóttur, eru einmitt sjöundi stærsti hluthafi félagsins þegar allt er talið. Nokkuð óumdeilt hlýtur að vera að Jón Ásgeir hefur einstaka þekkingu á verslun bæði hér heima og erlendis. Þá hefur

hann sem stofnandi Bónuss og síðar forstjóri Haga og stjórnarformaður ágæta innsýn í félagið.

Þrátt fyrir þetta, og þá staðreynd að Jón Ásgeir virtist fljótt á litid skora hátt á nánast öllum þeim mælikvörðum sem bar að leggja til grundvallar, hlaut hann ekki náð fyrir augum nefndarinnar. Skilaboðin til Jóns Ásgeirs þegar hann fékk loks áheyrn voru þau að tilnefningarnefndin teldi hann ekki líklegan til að ná kjöri!

Þröngur gluggi

Með þessu verklagi var nefndin auðvitað komin út fyrir verksvið sitt. Henni bar að taka einungis afstöðu til frambjóðenda á grundvelli hæfni þeirra, reynslu og þekkingar, svo vísað sé í reglur um tilnefningarnefnd Haga og leiðbeinandi reglur Viðskiptaráðs. Í stað þess virðist aðferðafræðin hafa verið að gera óformlega skodanakkönnun meðal sex stærstu hluthafa Haga.

Með því gekk nefndin í raun freklega á kosningarétt hluthafa, enda vitað mál að stofnanafjórðing, eins og lífeyrissjóðir, hafa tilhneigingu til að kjósa í samræmi við niðurstöðu tilnefningarnefnda. Til þess er leikurinn gerður.

Þegar ljóst var að Jón Ásgeir hefði ekki orðið fyrir valinu hjá tilnefningarnefnd voru góð ráð dýr. Runninn

var upp föstudagur, bankar og fjármálastofnanir lokaðar, en frestur til að skila inn kröfu um margfeldiskosningu rann út á sunnudagsmorgni. Margir smærri hluthafar tóku sig þó saman, sem samtals réðu um 10,5% hluta í Högum, og gerðu kröfu um slíka kosningu. Niðurstaða Haga varð þó sú að einungis 9,95% þeirra hefðu skilað inn gildum kröfum. Ljóst er að hefði krafan náð fram að ganga hefði Jón Ásgeir að öllum líkindum náð kjöri.

Án þess að ætla nokkrum illan hug, var upplifunin sú að hvorki þetta takmarkaða samráð tilnefningarnefndarinnar, né þessi stranga túlkun við yfirferð krafna vegna margfeldiskosningar væri til þess fallið að ýta undir hluthafalyðræði í félaginu. Þröngur gluggi til að gera kröfur í tengslum við fundinn hjálpaði ekki til.

Smærri hluthafar njóti vafans

Í nýttkominni Hvítbók um framtíðarsýn fyrir fjármálakerfið er lítil þátttaka einstaklinga beinlínis talin til vandamála íslensks hlutabréfamarkaðar. Lífeyrissjóðir og stofnanafjórðingar eru allsráðandi á markaðnum. Varla er það umdeild skoðun að æskilegt sé að auka vægi og áhrif einstaklinga á hlutabréfamarkaðinn, og hefur sú rödd til að mynda heyrst innan úr sjálfu lífeyrissjóðakerfinu.

Nauðsynlegt er að stjórnir endurspegli eðlilegt jafnvægi milli einkafjórðinga og þeirra sem sitja í umboði stofnana. Til þess að svo megi verða þurfa fulltrúar minnihluta í skráðum félögum að eiga raunhæfan aðgang að stjórnarborðinu.

Minnihlutavernd er mikilvæg í skráðum félögum og er beinlínis markmið margra ákvæða hlutafélagalaganna. Tilnefningarnefndakerfið má ekki verða til þess að réttindi smærri hluthafa verði fyrir borð borin. Tilnefningarnefndir þurfa að gæta þess að hafa viðtækt samráð við hluthafa og eðlilegt hlýtur að telja að félög túlki vafaatriði smærri hluthöfum í hag.

Annað atriði, sem miklu myndi skipta, væri ef tekin væru upp ákvæði í samþykktir fleiri skráðra félaga um að margfeldiskosningar skyldu almennt fara fram ef fleiri eru um hituna við stjórnarkjör, en sætin í boði. Sú aðferð er sú lýðræðislegasta sem hlutafélögin bjóða upp á, og líklegust til að leiða til þess að rödd smærri hluthafa heyrst. 365 mun bera upp kröfu um að ákvæði sem þetta verði tekið upp í samþykktir Haga á aðalfundi nú í sumar.

Mikilvægt er að Hagar, og önnur skráð félög, dragi lærdóm af nýliðnu stjórnarkjöri í Högum. Tilnefningarnefndakerfið er ungt og efnilegt, en þarf að fá að þroskast og dafna.

Hver verður staðan árið 2060?

Björn Berg Gunnarsson
fræðslustjóri
Íslandsbanka

Getur verið að við séum að vanmeta stórlega hversu góð fjárhagsstaða aldamótakynslóðarinnar kemur til með að verða á lífeyrisaldri? Sú kynslóð mun vissulega, ásamt vinnuveitendum sínum, hafa lagt mun hærra hlutfall launa sinna í lífeyrissjóði og hafa færi á að greiða lengur í séreignar-

sparnað en fyrri kynslóðir, en þó getur brugðið til beggja vona.

Byrjum á séreignarsparnaðinum. Hvers vegna var kerfið búið til á sínum tíma? Líklega var það heldur hugsað sem sem tekjuuppþót á lífeyrisaldri en innlegg í eftirspurnarhlíð íbúðamarkaðarinnar, en svona geta hlutirnir nú breyst. Vegna skattfrjálstrar ráðstöfunar til kaupa á fyrsta húsnæði og til afborgana eða niðurgreiðslu lána er hætt við að uppbygging séreignar hefjist nokkuð seint hjá mörgum. Svigrúm í greiðslubyrði sem ef til vill verður til er sjaldan lagt í frjálstan sparnað. Séreign á lífeyrisaldri kemur því til með að vera lægri fjárhæð en ella.

Lífeyrisréttindi, miðað við þær forsendur sem reiknað er með í

dag, koma til með að verða umtalsvert hærra hlutfall meðallauna en raunin er nú og við fyrstu sýn virðist stefna í stórgóða stöðu þar. Á móti kemur að við mat á stöðu lífeyrissjóða í dag er miðað við ævilíkur í fortíð. Rætt er um að endurskoda þetta fyrirkomulag og líta til sennilegrar þróunar ævilíka þegar fram í sækir. Slíkt er auðvitað löngu tímabært og kemur til með að gefa raunhæfari mynd af getu lífeyrissjóðanna til að greiða komandi kynslóðum.

Stóra spurningin er hverjar ævilíkur koma til með að verða. Hækkir þær þar að leiðrétta fyrir þeirri hækkun með enn hærri framlögum í sjóðina, hækkun lífeyrisaldurs eða skerðingu réttinda. Í dag greiðir

**Á fyrirlestri um
öldrun sem ég sótti
við bandarískan háskóla
fyrir þremur árum var fullyrt
að sá fyrsti sem lifði í 150 ár
væri þegar fæddur.**

Tryggingastofnun tekjutengdar greiðslur sem uppþót á lífeyrisaldri en samkvæmt mannfjöldaspá Hagstofunnar verða Íslendingar yfir 65 ára aldri fjórðungur landsmanna

árið 2060. Þetta er tvöfalt hærra hlutfall en nú og ættu þeir sem yngri eru alls ekki að treysta á greiðslur frá stofnuninni í framtíðinni.

Á fyrirlestri um öldrun sem ég sótti við bandarískan háskóla fyrir þremur árum var fullyrt að sá fyrsti sem lifði í 150 ár væri þegar fæddur. Hvort sem eitthvað er að marka þá fullyrðingu eða ekki er raunverulegur möguleiki á að við sem enn eigum áratugi í starfslok þurfum að vera undir það búin að árin á lífeyrisaldri verði umtalsvert fleiri en við höfum þekkt fram að þessu. Lífeyririnn dugur þá skemur og þörfin fyrir skipulagðan sparnað utan lífeyriskerfanna eykst. Vonandi sýna sem flestir þá fyrirhyggju að leggja eitthvað aukalega fyrir.

Skotsilfur

Kemur mótframboð?

Ragnar Þór Ingólfsson, formaður VR, sefur eflaust með annað augað opið um þessar mundir. Við lok mánaðar rennur út framboðs-frestur til formanns verkalýðs-félagsins. Hann ætti að vera meðvitaður um að margir félagsmenn hugsa formanninum þegjandi þörfina. Þorri félagsmanna hefur það nokkuð gott og veit að ef verðbólgan fer af stað munu kjör þeirra versna. Mörgum þykir Ragnar Þór helst til herskár og það kann því að vera jarðvegur fyrir jarðbundnari formann sem ekki á að baki misheppnaðar tilraunir til að komast á Alþingi.

Gera sig gildandi

Kallað hefur verið eftir því að einkafjárfestar láti meira til sín taka á hlutabréfamarkaði nú þegar lífeyrissjóðir eru farnir að einbeita sér að erlendum fjárfestingum. Í hvítbókinni er til dæmis bent á að samtals 20 þúsund hluthafar hafi verið í skráðum félögum árin fyrir hrun en aðeins eitt þúsund nú. Efnamiklir einkafjárfestar hafa hingað til haldið sig að mestu til hlés en kaup Hvals á milljarðshluti í Marel og fjárfesting **Guðbjargar M. Matthíasdóttur** og fjölskyldu í TM, sem og fleiri nýlegar fjárfestingar einkafjárfesta, benda til þess að það kunni að vera að breytast til batnaðar.

Þráast við

Eiríkur Ingvar Þorgeirsson augnlæknir er ekki af baki dottinn þrátt fyrir að félag hans, ET sjón, hafi lotið í lægra haldi fyrir tveimur dómstigum í skaðabótamáli sínu gegn Kviku banka. Félagið, sem krefst greiðslu bóta upp á ríflega 300 milljónir króna vegna meintrar ófullnægjandi ráðgjafar í tengslum við fjárfestingu sína í Ölgerðinni, vill fara með málið alla leið fyrir Hæstarétt og hefur óskað eftir leyfi réttarins til afryjunar málsins. Upplýst var fyrir héraðsdómi að Eiríkur hefði fjórfaldað fjárfestingu sína á sex árum.

SKOÐUN

Helgi Vífill Júlíusson

Líkja má hugmyndum menntamálaráðherra um sérstaka styrki til kennaranema við haldlitla plástra. Það stoðar ekki að stoppa í götin heldur þarf að gerbreyta starfsumhverfinu. Það er nefnilega hárrétt hjá menntamálaráðherra, eins og fram kom í Fréttablaðinu á dögunum,

Mikil öryggisgæsla í Davos

Vopnaðir öryggisverðir sjást á þaki Hotel Seehof þar sem margir gestir hinnar árlegru viðskiptaráðstefnu Alþjóðaefnahagsráðsins í Davos í Svísgísta. Ráðstefnan hófst í gær en á gestalistanum eru forstjórar um eitt þúsund stórfyrirtækja sem hitta þar fyrir útvalda gesti úr alþjóðastjórnvaldum og fræðaheiminum. Talið er að málefni sem tengjast loftslagsbreytingum og alþjóðavæðingu verði ofarlega á baugi í ár. NORDICPHOTOS/GETTY

Missti af hagsveiflunni

Tryggvi Tryggvason
forstöðumaður
eignastýringar
Kviku

Hlutabréfavisitala Kauphallar Íslands (OMX8GI) hefur lækkað undanfarin þrjú ár. Það er sjaldgæft að hlutabréfamarkaðir lækki yfir svo langt tímabil. Það sem vekur einnig athygli er að það gerist á sama tíma og hagnæging hefur verið mikill á Íslandi og erlendur hlutabréfamarkaðir hafa hækkað. Hlutabréfavisitalan hækkaði 50% árið 2015. Einkum var það hækkan á gengi Ícelandair sem orsakaði þessa miklu hækkan vísitölunnar. Miklar væntingar voru bundnar við áframhaldandi vöxt skráðra fyrirtækja. Eftir á að hyggja má segja að markaðurinn hafi farið fram úr sér og væntingar verið of miklar.

Fleiri ástæður eru fyrir því að íslenskur hlutabréfamarkaður hefur átt undir högg að sækja. Mikil óvissa hefur verið í kringum flugrekstur á Íslandi með ófyrirséðum afleiðingum fyrir efnahag landsins auk þess

sem óvissa er um kjarasamninga. Vegna þessa hefur áhættuálag á hlutabréf aukist. Nú er hins vegar svo komið að mörg félög á markaði eru undirverðlögð sé tekið mið af greiningum markaðsaðila. Á einhverjum tímupunkti mun hagstæð verðlagning vekja áhuga fjárfesta.

Þrátt fyrir að vísitalan hafi lækkað, hefur gengi einstakra félaga verið mjög mismunandi. Það sem skýrir lækkan vísitölunnar undanfarin ár er einkum lækkan á Ícelandair. Árið 2016 var Ícelandair eitt verðmætasta félagið í kauphöllinni en síðan þá hefur félagið lækkað um 75%. Í heildina dugði hækkan annarra fyrirtækja í vísitölunni ekki til að vinna upp lækkan á gengi Ícelandair. Þótt hagnæging hafi verið mikill undanfarin ár hefur hann einkum verið drifinn áfram af verðmætisköpun vegna aukningar ferðamanna til landsins. Samhliða hafa laun hækkað mikið og verðbólga verið lág, sem hefur leitt til aukins kaupmáttar. Aukinn hagnæging hefur skilað sér í fjölgun starfa en ekki að sama skapi í bættri afkomu fyrirtækja.

Afkoma fyrirtækja hefur verið undir þrýsting undanfarin ár. Fyrirtæki í smásölu og flugrekstri hafa fengið aukna samkeppni frá erlendum aðilum, sem hefur bitnað á afkomu þeirra. Þetta hefur sett svip á markaðinn. Innkoma Costco hafði meðal annars mikil áhrif á afkomu Haga og óparfi er að fjalla

Það má velta upp þeirri spurningu hvort launþegar hafi notið góðs af góðærinu umfram hluthafa undanfarin ár.

frekar um aukna samkeppni í flugrekstri og áhrifin á Ícelandair. Fyrirtækin hafa hins vegar brugðist við samkeppninni með hagræðingu til að bæta afkomuna. Síðustu kjarasamningar voru dýrir fyrir atvinnulífið. Það má velta upp þeirri spurningu hvort launþegar hafi notið góðs af góðærinu umfram hluthafa undanfarin ár.

Eftir á að hyggja hafa breytingar á gjaldeyrishöftum haft meiri áhrif á markaðinn en fjárfestar gerðu ráð fyrir í fyrstu. Með breytingunum opnaðist á ný fyrir fjárfestingar erlendis og fjárfestar hafa aukið erlendar fjárfestingar til muna, enda uppsöfnuð þörf til staðar. Þannig hafa lífeyrissjóðir fjárfest erlendis árlega yfir eitt hundrað milljarða. Þrátt fyrir aukinn áhuga erlendra aðila á innlendum hlutabréfamarkaði hefur sá áhugi ekki dugað til að fylla upp í minnkandi eftirspurn innlendra aðila. Frekar lítið hefur verið um nýskráningar hlutabréfa undanfarin ár. Nokkur félög hafa bæst í hópinn, svo sem Heima-veilir, Skeljungur og Arion banki.

Hins vegar eru enn of fá fyrirtæki á hlutabréfamarkaðnum. Fjölga þyrfti spennandi fjárfestingarkostum og stækka markaðinn. Sala og skráning ríkisbankanna myndi efla hlutabréfamarkaðinn og mögulega laða að fleiri fjárfesta.

Ekki er ólíklegt að hlutabréfamarkaðurinn taki aftur við sér ef samið verður á vinnumarkaði á skynsamlegum nótum og væntingar um efnahagshorfur standist. Erlendir aðilar hafa aukið fjárfestingar á markaðnum og innlendir fjárfestir aðilar aukið fjárfestingar í einstökum fyrirtækjum. Það er hins vegar áhyggjuefni að almennir fjárfestar hafa dregið úr þátttöku sinni á markaðnum. Auka þarf áhuga almennings á innlendum hlutabréfum sem sparnaðarformi. Ein leið til þess er að skoða skattalegan hvata. Enn fremur er nauðsynlegt að fjölga enn frekar fjárfestum með ólík viðhorf á markaðnum til að auka virkni hans. Huga mætti að eflingu afleiðumarkaðar. Afnáam gjaldeyrishafta að fullu mun auðvelda aðgang erlendra fjárfesta að markaðnum. Áhugi erlendra aðila kann að aukast ef skráð fyrirtæki á Íslandi verða hluti af erlendum vísitölum. Nýverið var tilkynnt ákvörðun vísitölufyrirtækisins FTSE að skráð fyrirtæki í Nasdaq Iceland verði gjaldgeng í vísitölumengi þess og verður áhugavert að fylgjast með framvindu þess.

Plástrar duga ekki í menntamálum

að ráðast þarf í róttækar aðgerðir til að auka áhuga á kennaranámi og bæta starfsumhverfi kennara.

Kennarar gegna þjóðhagslega mikilvægu starfi. Þeir eru því miður of fáir og þeim fer fækkaði. Það er hættuleg þróun. Góð menntun er undirstaða öflugs lýðræðis og velmegunar.

Náttúruauðlindir – en hagnýting þeirra krefst ekki mikillar menntunar – sköpuðu okkur hagsæld á 20. öldinni en þær eru háðar takmörkunum og því mun tækniþróun þurfa knýja áfram hagnægingu á 21. öldinni.

Menntun leggur grunninn að þeirri vegferð.

Það er mikilvægt að efla menntun landsmanna og starfsumhverfi atvinnulífsins kerfisbundnið því annars munu lífskjör verða betri í öðrum löndum enda munu þau ekki láta sitt eftir liggja í þessum efnunum. Mörg önnur lönd munu leita leiða til að skara fram úr í tækniþróun. Við viljum ekki sitja eftir.

Það er þrennt sem brýnt er að gera hvað varðar menntakerfið. Í fyrsta lagi þarf að stytta kennaranám úr fimm árum í þrjú ár. Langt háskóla-

nám fyrir ekki betri kjör fæilir frá.

Í öðru lagi þarf að mennta nemendur til að glíma við samtímann og áskoranir framtíðarinnar. Þess vegna er nauðsynlegt er að gera raungreinum og skapandi hugsun hátt undir höfði.

Í þriðja lagi þarf hið opinbera að horfast í augu við það að því hefur mistekist að skapa kennarastéttinni áhugavert starfsumhverfi. Samkvæmt PISA-könnunum hefur árangri nemenda sömuleiðis farið hrakandi síðustu ár. Þetta er ekki góður vitnisburður.

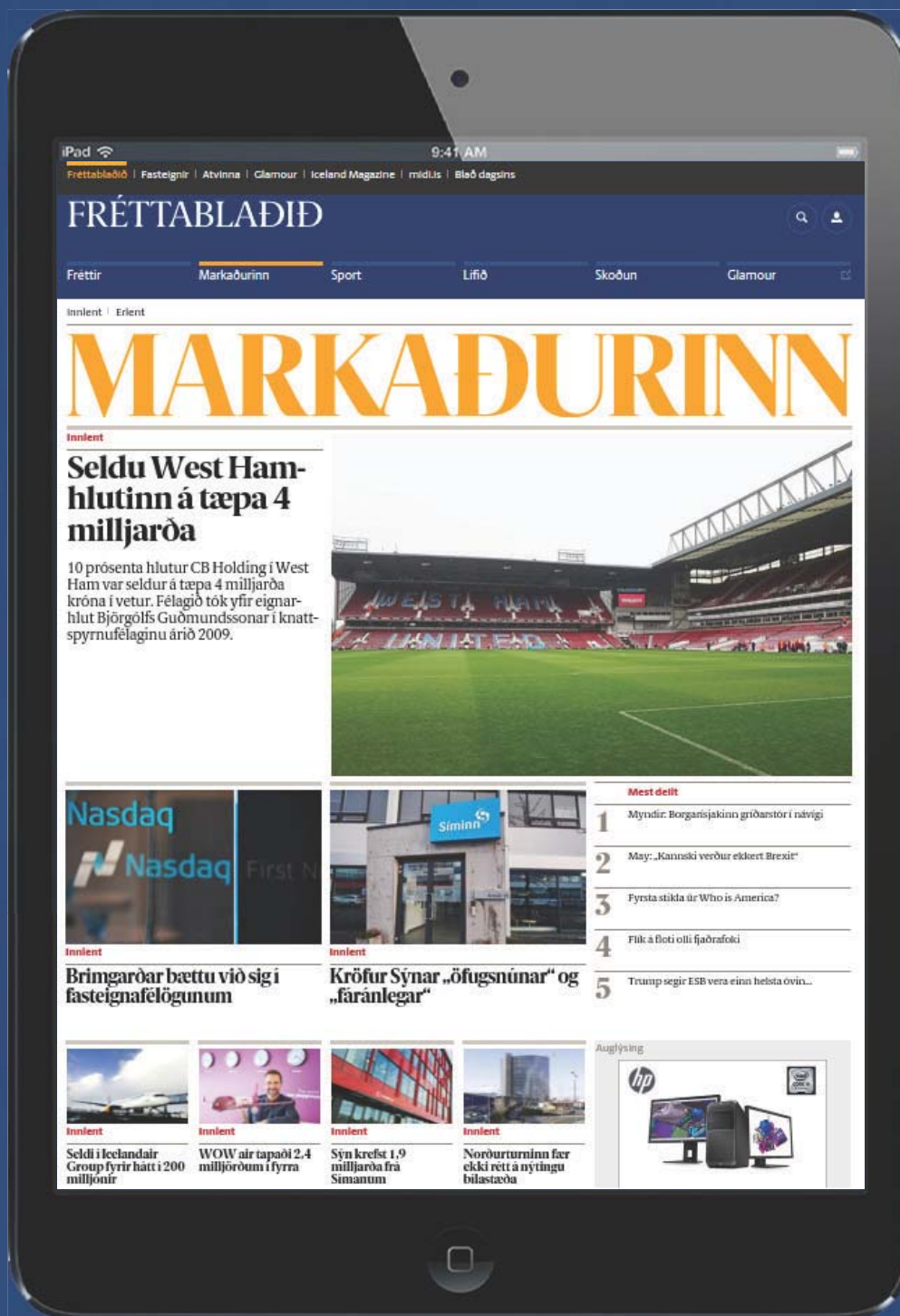
Sveitarfélög og ríkið þurfa að gefa skólakerfinu lausan tauminn og treysta einkaframtakingu og kapp sömu skólafólki. Gefa því frjálshendur til að reka góða skóla með ólíkar áherslur og námskrár en steypa því ekki í form sem hamlar framförum.

Núverandi fyrirkomulag er ekki að skila viðunandi árangri. Það að efla menntakerfið þarf að vera forgangsmál stjórnvalda. Góð menntun er eitt stærsta hagsmunamál landsins um þessar mundir. Við eigum mikið undir að það takist vel upp.

Markaðurinn ER Á FRETTABLAÐID.IS

Markaðurinn færir þér nýjustu viðskiptafréttirnar og greinargóða umfjöllun um viðskiptalífið.

Fylgstu með á frettabladid.is/markadurinn

Ekki missa af neinu, fylgdu
Fréttablaðinu á Facebook

FRETТАBLAÐID.IS

Stjórnar- maðurinn

Glymur hæst í tómri tunnu

Einn háværaasti stuðningsmaður útgöngu Breta úr Evrópusambandinu, James Dyson, hefur ákveðið að flytja starfsemi fyrirtækis síns til Singapore, nú þegar Brexit er handan við hornið.

Fyrirtækið, Dyson, framleiðir ryksugur og margvisleg raftæki, og velti 3,5 milljörðum punda eða sem samsvarar ríflega 500 milljörðum króna á síðasta rekstrarári. Hagnaður félagsins á því ári nam um 120 milljörðum króna.

Stofnandinn er eini eigandi félagsins og segir flutninginn ekkert tengjast Brexit, heldur einungis því að Dyson sé nú alþjóðlegt félag. Höfuðstöðvar Dyson hafa verið í Bretlandi síðan árið 1991, en um 3.500 manns starfa hjá félaginu. Athyglisvert hlýtur því að teljast að Dyson velji að flytja akkúrat nú, en frestur Breta til útgöngu rennur að óbreyttu út í lok mars.

Flutningur Dyson er þó um margt dæmigerður fyrir Brexit-ferlið. Þeir stjórnálmenn sem hæst höfðu fyrir atkvæðagreiðsluna hafa flestir hlaupist undan merkjum á einn eða annan hátt.

Boris Johnson mistókst að verða leiðtogi, og varð síðar algerlega misheppnaður utanríkisráðherra. Hann vegur nú að Theresu May, ábyrgðarlaus úr launsátri.

Michael Gove viðurkenndi strax morguninn eftir kjördag að stuðningsmenn útgöngu hefðu beitt rangri tölfræði og villt um fyrir kjósendum. Hinn eitraði kaleikur, að leiða Breta úr ESB, endaði í höndum Theresu May, sem þó vildi vera um kyrrt í sambandinu.

James Dyson er því að feta í fótspor þessara merku manna. Orð eru eitt, og gjörðir annað. Dyson hefur einfaldlega litið blákalt á málið og komist að þeirri niðurstöðu að fyrirtæki hans væri ekki vært í Bretlandi utan Evrópu.

Þetta er um margt dæmigert fyrir allt Brexit-ferlið. Þegar skjalið er skodað gengur formúlan ekki upp.

Eins og svo oft áður glymur hæst í tómrí tunnu.

Seldu skuldabréf fyrir 36 milljarða

Líftæknifyrirtækið Alvotech hefur tryggt sér fjármögnun upp á 300 milljónir dala, jafnvirði ríflega 36 milljarða króna, með sölu á skuldabréfum til fjárfesta. Fjármunirnir verða nýttir til þess að knýja áframhaldandi vöxt, endurfjármagna skuldir og þróa áfram líftæknilyf, að því er segir í fréttatilkynningu.

Eigendur skuldabréfanna munu jafnframt geta breytt bréfunum í hlutafé þegar Alvoген verður skráð á hlutabréfamarkað.

CLSA, dótturfélag CITIC Securities, stærsta

Róbert Wessman, stofnandi Alvotech

fjárfestingarbanka Kína, var helsti söluráðgjafinn í skuldabréfaútböðinu og þá var stórbankinn Morgan Stanley aðalfjárfestirinn. Íslenska verðbréfafyrirtækið Arctica Finance veitti auk þess Alvotech ráðgjöf.

Sem kunnugt er keypti japanska lyfjafyrirtækið Fuji Pharma 4,2 prósent hlut í íslenska líftæknifélaginu í síðasta mánuði og nam kaupverðið um 50 milljónum dala. Áður höfðu félögin tilkynnt um samstarf sín á milli sem gerir Alvotech kleift að þróa og framleiða tæknilyf fyrir Japansmarkað. – kj

20.01.2019

Ég ætla bara að minna á það að bankarnir borga ekki bankaskattinn. Það eru viðskiptavinirnir sem borga skattinn.

Vilhjálmur Bjarnason, lektor við Háskóla Íslands og fyrrverandi þingmaður Sjálfstæðisflokksins

Verðmæti

Hámarkaðu árangurinn þinn og verðmæti með því að nýta þér fjölbreytta þekkingu og víðtæka reynslu PwC á öllum sviðum rekstrar

Hafðu samband því þinn árangur er mikils virði.

PwC | Sími 550 5300 | www.pwc.is

PwC á Íslandi er framsækið og traust fyrirtæki sem veitir sérfræðiþjónustu á sviði fyrirtækja- skatta- og lögfræðiráðgjafar, endurskoðunar og reikningsskila. Fyrirtækið er íslenskt og er hluti af alþjóðlegu neti sjálfstæðra fyrirtækja sem aðstoðar viðskiptavinum sínum við að auka verðmæti, stjórna áhættu og bæta árangur sinn.

Reykjavík | Akureyri | Reykjanesbær | Húsavík | Selfoss | Hvalsóllur | Vestmannaeyjar